

Marcusi ooja istumaasi ivuaadana

ΛSuusi Cristo aidasi aimΛraitadai tami oidigi daama.

¹ ΛΛquioma ooja Isaíacaru Λmo ñiooqui Diuusi ñiooquidΛΛ ismaacΛΔ istutuidi isbaiΛliatuda oodami aagaitai ΛSuusi Cristo Diuusi maradΛ.

² Isaía ΛñiooquituldiadamigadΛcatadai Diuusi dai aagai sai Diuusi pocaiti:

Ootosamu aanΛ Λmo ootosicami aapi Cristo gΛbaitΛqui

Vai Λgai aagidana Λoodami sai divia agai aapi.

DaidΛ Λoodami Λma duucaí gΛntΛgítodamu

Dai camaisoimaasi ivuaadamu.

³ Diuusi ootosa agai Λmo cΛli sai oidigana gamamaatΛ-tuldiña dai poduucai aagidamu Λgai oodami:

“Caotoma divia agai gΛrtΛaanΛdamiga cascΛΔ Λma duucaí avΛr gΛntΛgíto dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isaía. ⁴ Tai divia ΛVuaana dai oidigana vapaconaimi Λoodami, dai aagidi sai glaagai isΛma duucaí gΛntΛgítuagi dai isgΛnvapaconacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai poduucai Diuusi oigΛldana soimaascami-gadΛ.

⁵ Tai ami oidigΛΛ dada vΛsi Judeea dΛvΛΛriΛΛ oidacami dai JerusalemΛΛ oidacami dai caΛca agai istuma aagaiña ΛVuaana; vaidΛ ΛVuaana vapaconaiña ami ΛgΛΛ aqui JordánΛΛ ismaacΛΔ aagaiña Λsoimaascami ismaacΛΔ ivuaadana sai Diuusi oigΛldana.

⁶ DaidΛ ΛVuaana yuucusidΛ cameyu vopodΛcΛΔ duñisicatadai dai givuradΛ ogicΛΔ duñisicatadai dai cuaadana Λgai soosoyi dai saivoli. ⁷ Dai aagidiña Λgai Λoodami Diuusi ñiooquidΛ daidΛ itΛtdaiña:

—GooquiΛΛ divia agai Λmai ismaacΛΔ vaamioma viaa guvucadagai iñsaanΛ. AanΛ tomali maiviaa sΛlicami

iscuiquiagi dai uupasdagi susuusacadl gigiaragadl, aanl maitistutuidi silasi istutuidi lgai dai lgai vaamioma namlga iñsaanl cascald. ⁸ Aanl glnvapaconai aapiml suudagicald dmos lgai divimu dai maaqui agai oodami gvuucadadl Diuusi Ibladl —astaldaiña lVuaana.

⁹ Tai aidl tuigaco ii lSuusi Nasareetaiñdlr Galilea dlvllriaiñdlr mlca siaaco daacata dai lVuaana taidl lVuaana vacoi lSuusi ami laqui Jordánlrl. ¹⁰ Amaasi mosvuusai lSuusi suudagiaiñdlr dai tll tlnvaagi taidl gacupioo dai Diuusi Ibladl lmo tugu maasi tlnvai lgai daama. ¹¹ Tai caidatu lmo ñiooqui tlnvaagiaiñdlr daidi caiti:

—Aapiarl lrgiñmara ismaacald alil oigldai aanl dai alil baigiñllidi aanl aapicald —ascaiti lñiooqui.

¹² Tai gooquiarl Diuusi Ibladl vaidacai lSuusi oidigamu. ¹³ Tai lgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai clclisi saagida vaidl lDiaavora soimaasi iduiñtulda llditadai lSuusi. Tai dada Diuusi tltlaañicarudl dai nuucada lSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana lDiaavora.

¹⁴ Aidl tuigaco sidl lEroodasi maisa lVuaana, ii lSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidl dai isducatai gatlaanli Diuusi. ¹⁵ Daidl italdai lgai llrl loodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai clagacarl oidacana cascald lma duucal avlrl gln-tatlgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi clagacarl vuvaida agai oodami —astldai Suusi.

¹⁶ Lgal suudagi ismaacald Galilea tlgidu ugidiana slali imlitadai lSuusi dai tll gooca glsilaglam Simuñi llmadu Aandlrlsi. Lgai lrvatora vuudamicatadai dai

suudarλ dadaitudai gλnvatora vuicaru. ¹⁷ Taidλ λSuusi itλtλdai:

—Giñoidávurai nai aanλ gλnmaatλtuldana mλsducatai gaagadagi oodami vaidλ giñvaavoitudaiña —astλtλdai λSuusi.

¹⁸ Tai λgai otoma anaasi viaa gλnvatora vuicaru dai oí λSuusi.

¹⁹ Vaidλ λSuusi apiaimλi dai baitλquioma tλλ λJacovo Sevedeo maradλ dai Vuaana Jacovo suculidλ, vai λmo vaarcu λrana daraajatai darasdi gλnvatora vuicaru.

²⁰ Taidλ λSuusi vaí λgai sai oidana tai λgai anaasi vaarcu λrana viaa gλnooga λλmadu λpípíooñigadλ dai oí λSuusi.

²¹ Amaasi aayi λgai Capernauumλrλ; dai mosaayi ibλs-taragai tasλrλ tai vaa λSuusi λjudidíu quiuupaigadλrλ dai glaagacai gamamaatλtuldimi Diuusi ñiooquidλ. ²² Dai vλλscatai ismaacλdλ caλ maitλλ isducatai gantλtλgitu-agi caλcatai siλλ cλλga ñioocai λSuusi. λmo sλλlicami viaacami duucai gamamaatλtuldi λgai dai maisiu λran duucai λmo mamaatλtuldiadami Diuusi sλλlicamigadλ. ²³ Dai ami λjudidíu quiuupaigadλrλ daacataidai λmo cλλli ismaacλdλ viaacataidai λmo Diaavora tλaañicarudλ daidλ λDiaavora tλaañicarudλ iññaquitu λcλλli daidλ itλtλdai λgai Suusi:

²⁴ —¿Tuirλsi gλrsaagida varacλi aapi Suusi Nasareetλrλ oidacami? ¿Gλrcoodapλsi λgai dai divia? Aanλan gia cλλga gλmaatλ dai maatλ aanλ pλsiλrDiuusi maradλ ismaacλdλ tomali λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astλtλdai λcλλli ismaacλdλ viaacataidai λDiaavora tλaañicarudλ.

²⁵ Taidλ λSuusi bagaimi λDiaavora tλaañicarudλ daidλ itλtλdai:

—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocλλli —astλtλdai λSuusi.

²⁶ Tai amaasi ΔDiaavora tlaañicarudλ suiquituli Δcλλli dai γλγλλ iññaquimi dai vuusai Δcλλliaiñdλλ. ²⁷ Tai vλλscatai ismaacλdλ ami daraajatadai aliλ duduaadimu, dai aipaco γλntλcacaïmi daidλ icaitimi:

—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui γλrmamaatλtuldi goovai? Γocλλli gia sλλlicλdλ viaa guvucadagai asta ΔDiaavora tλtlaañicarudλ λλρλ λλgidi dai vuuvacλi oodami-aiñdλλ —ascaiti λoodami.

²⁸ Tai otoma γλmaï vλλsi Galilea dλvλλriλλ istumaasi ivuaadatadai ΔSuusi.

²⁹ Aidλsi vuvaja λjudidíu quiuupaigadλaiñdλλ ΔSuusi λλmadu ΔJacovo λλmadu ΔVuaana oí λgai ΔSimuñi dai ΔAandλrλsi quiidiamu. ³⁰ Vaidλ ΔSimuñi tuumudλ aliλ coococatadai oiditai toiñdagai dai caatλcatadai, mλtai aagidi ΔSuusi sai λgai coococatadai. ³¹ Taidλ ΔSuusi mi-aadλλ cλquiva dai noviaiñdλλ bli dai vañigi. Mospodui λgai tai dagito λtoiñdagai, dai λgai vaa ooqui λgai dai bibi.

³² Dai aidλsi catuca, mλtai vuaari ΔSuusi vλλsi Δcoococoidadλ dai ismaacλdλ viaacatadai ΔDiaavora tλtlaañicarudλ λλρλ. ³³ Dai vλλsi λoodami γλnλmpagi ami quitaagiña. ³⁴ Taidλ ΔSuusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu oodami-aiñdλλ mui Diaavora tλtlaañicarudλ. ΔDiaavora tλtlaañicarudλ gia maatλcatadai ΔSuusi dλmos λgai maidadagitoiña isñioocada λgai sai maimaasico vuajana λoodami vuitari sioorλ λgai.

³⁵ ΔSuusi siaalimodλ vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai mλλca gamamada agai. ³⁶ Taidλ ΔSimuñi λλmadu λaduñdλ gaagamu ΔSuusi. ³⁷ Dai aidλsi tλλ λgai potλtλdai:

—VΛΛSI oodamiava λgaagai —astλtλdai.

³⁸ Δλmos λSuusi itλtλdai:

—Timλda sibλacoga dai ami gaaagida λpλ Diuusi ñiooquidλ. Gomaasi ivuaada iñagai aanλ dai divia tami oidigi daama —astλtλdai λSuusi.

³⁹ Dai ii vΛΛSI λjudidíu quiqiuupaigadλrλ Galilea dλvλλriλrλ dai ami gamamaatλtuldimi Diuusi ñiooquidλ dai vuvaidimi Diaavora tλtλaañicarudλ oodamiañdλrλ.

———
⁴⁰ Taidλ λSuusi miaadλrλ cλquiva λmo cλλli ismaacλdλ viaacatadai λmo coocodagai ismaacλdλ duvaldi gatuu-cuga, dai gλtootonacλdλ cλquiva daidλ itλtλdai:

—Pλsipλliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astλtλ-dai λcλλli coocoadλ λSuusi.

⁴¹ Taidλ λSuusi soigλλdan tadatu dai taata gλnovicλdλ daidλ itλtλdai:

—Iprλidiana isgλduaaidagi, duaadicami ivii —astλtλ-dai.

⁴² Mospotλi λSuusi tai maigo ii λcλλli coocodadλ dai cacλλ duaadicami vii. ⁴³ Taidλ λSuusi ootoi dai sλλlicλdλ daí isaagada λgai gomaasi daidλ itλtλdai:

⁴⁴ —Dañi, maitiaagiada tomali λmaadutai pλsducatai dueeyi mosai imi dai mλλ vuidλrλ cλquiva λpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sλλlicamigadλ vai nλidiña λoodami pλscadueeyi —astλtλdai λSuusi.

⁴⁵ Taidλ λcλλli mosii dai otoma aagidimi vλλscatai isducatai λpλdúi. Cascλdλ λSuusi maitistutuiditadai is-vaquiagi tomali λmapλcλrλ vλλsi oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aimλraiña siaaco maitiipucataidai oidacami, vai vλλscλrλ muidutai aipadλrλ ajioopaiña siaaco ucami daaca λgai.

2

¹ Dai bochiΛlqui tasaicΛdΛ ΛSuusi λpamu ii Capernaumamu; tai otoma maí loidacami isgΛquiiyΛrΛ daacatadai λgai. ²Dai otoma sΛllicΛdΛ mui gΛnΛmpagi oodami tomali maiaλcatadai siaa sΛlli vaapaquiagi aa; vai λgai gamaatΛtulditadai Diuusi ñiooquidΛ. ³Amaasi aayi maacova cΛcΛli dai uusiΛrΛ bΛcaiticatadai λmo cΛlli ismaacΛdΛ maitistutuiditadai isoñiagi. ⁴DΛmos maitΛtΛgaitadai λgai isducatai aitudagi λcoocoadΛ siaaco daacatadai ΛSuusi mosΛΛ muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama tΛtΛsai dai siaaco daacatadai ΛSuusi sΛlli daama cupioco dai amui sΛlli tΛvañi λcoocoadΛ uusiΛrΛ. ⁵Dai aidΛsidΛ ΛSuusi tΛΛ siΛΛ cΛlga vaavoitudaítadai λgai, itΛtΛdai λgai λcoocoadΛ:

—Giñmara gΛsoimaascamiga caoigΛldi —astΛtΛdai.

⁶DΛmos λmoco mamaatΛtuldiadami sΛllicami ismaacΛdΛ ami daraajatadai λpΛnΛlidi: ⁷“¿IstuisidΛ poduucai ñioocai gocΛli? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali λmaadutai maitistutuidi isgaoigΛliadagi gasoimaascamiga mosΛλgi Diuusi”, asΛnΛlidi λmamaatΛtuldiadami sΛllicami. ⁸DΛmos ΛSuusi maatΛcatadai istumaasi gΛntΛtΛgitoítadai λgai daidΛ itΛtΛdai:

—¿Tuimasi poduucai gΛntΛtΛgitoi aapimΛ? ⁹¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoadΛ: “GΛsoimaascamiga caoigΛldi”, siΛrΛ potΛΛdagí: “Vañigiñi dai bΛi gΛvaacosi dai imΛda”? ¹⁰GΛntΛΛgidamu aanΛ iñsaanΛ ismaacΛdΛ viaa λmo sΛllicami viaa guvucadagai λpΛΛ tami oidigi daama isgaoigΛldiada gasoimaascamiga —astΛtΛdai ΛSuusi λmamaatΛtuldiadami sΛllicami.

Dai amaasi itΛtΛdai λgai λcΛli coocoadΛ:

¹¹—Aapi angΛaagidi vañigiñi dai bΛi gΛvaacosi dai noragi gΛquiiyamu —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹² Taidl ʌcoocoadl otoma vañi; dai bli glvaacosi dai vuusai abiaadlrl vllscatai vuitapi. Tai vllscatai camaitl ʌsducatai gʌntʌʌgitoagi tʌʌgacai goomasi dai clʌga ñiooquimi Diuusi vlltarl daidl icaiti:

—Tomali ʌmo imidagai mainʌidiña aatʌmʌ gomaasi —ascaitimi ʌoodami.

¹³ Dai gooquiʌrl ii ʌSuusi ʌpamu ʌglʌ suudagi ugidi-ana; dai aidʌsi vllsi ʌoodami miaadlrl guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai mamaatʌtuli Diuusi ñiooquidl.

¹⁴ Dai aidʌsi daivusquimi ʌSuusi ʌmarʌclʌrl tʌʌ ʌmo clʌli Leví tʌʌgiducami Alfeo maradl vai daacatadai ami siaaco gavuudana ʌgai tumiñsi. ʌgai ʌrtumiñsi vuudamicatadai, taidl ʌSuusi itʌʌdai:

—Giñoidáni —astʌʌdai.

Taidl ʌLeví otoma clquiva dai oí.

¹⁵ Dai aidʌsidl gacuaadatadai ʌSuusi Leví quiidiʌrl ʌʌmadu muidutai tumiñsi vuudami ʌʌmadu aa soimaasi ivuaadami. Vllscatai mesa vuidlrl daraajatadai ʌʌmadu ʌSuusi dai vllsi ʌSuusi mamaatʌrdamigadl ʌʌrl. Alil muiducatadai ismaacʌdl oidatucuiña. ¹⁶ Dʌmos ʌma-maatʌtuldiadami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌʌgacai ʌʌ-Suusi vllscatai ʌʌmadu gacuaadatadai itʌʌdai ʌgai ʌma-maatʌrdamigadl:

—¿Tuisidl gʌnmamaatʌtuldiadamiga ʌʌmadu gacueeyi daidl yʌlyi tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —astʌʌdai.

¹⁷ Dʌmos aidʌsi cal ʌSuusi imaasi itʌʌdai:

—Ismaacʌdl maicoococoñi maitʌgito duduuaidiadami mosʌcaasi ismaacʌdl coococoñi. Dai poduucai aanl maisiu clʌga ivuaadami vlltarl divia. Aanl divia dai clʌʌgacʌrl vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami —astʌʌdai ʌSuusi.

¹⁸ Amo imidagai gayunanducai AVuaana mamaatARDamigadaΛ AMadu Afariseo mamaatARDamigadaΛ, tai dada AMoco oodami siaaco daacata dai ASuusi dai tAcacai daidΛ itAtAdai:

—¿TuisidΛ gayunandui AVuaana mamaatARDamigadaΛ AMadu Afariseo mamaatARDamigadaΛ, vai aapi gAMAmaatARDamiga VALSCARΛ gacuadana? —astAtAdai A gai ASuusi.

¹⁹ TaidΛ ASuusi aa noragi daidΛ itAtAdai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagi AVapaidarsicAdΛ AMo cunataragiARΛ siΛscadΛ quiaa daraajagi ACucuntadami? SiΛscadΛ quiaa daraajagi ACucuntadami maitlaagai isgayunandudagi AVapaidarsicAdΛ. ²⁰ DAmos istodian duucai gAMuaatudagi ACAlLi aidΛ gia gayunanduan tada AVapaidarsicAdΛ —astAtAdai ASuusi.

²¹⁻²² Dai vaamioma aagidi daidΛ itAtAdai:

—Tomali Amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatAtuldi aanΛ dai apiavaavoitudadagi gAVAavoitudaraga —astAtAdai ASuusi.

²³ Amo imidagai ibAstaragai taARΛ tligi ASicami saagida imlitadai ASuusi; vaidΛ AMamaatARDamigadaΛ vaiñcumaimi tligi muuradaΛ saagida iimlitai. ²⁴ VaidΛ A fariseo itAtAdai ASuusi:

—Dañi ¿tuisidΛ ivueeyi gAMamaatARDamiga aa duiñdagai ismaacAdΛ Moseesacaru sAllicamigadaΛ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ibAstaragai taARΛ? —astAtAdai A fariseo.

²⁵ DAmos ASuusi itAtAdai:

—¿Tomali AMo imidagai mAsmai quiaa nLidi aapimΛ loojai siaaco aagai istumaasi idui ADavi AMadu laaduñdΛ AMo imidagai alil oidacai biuugigai? ²⁶ Siaaco aagai sai vaa ADavi quiuupiarΛ aidAsidΛ ABiaataARΛ AbaitAClaacamigadaΛcatadai papaali, dai blī A gai

Λcuaadagai Diiusi dasdaradΛ ismaacΛdΛ Λagi papaali viaacata dai oigaragai isugiagi tai Λgai uu dai aa oí glaaduñi —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁷ DaidΛ itΛtΛdai ΛpΛΛ ΛSuusi Λfariseo:

—IbΛstaragai tasai Λrsiaa duutudaragai Diiusi vΛΛ-tarΛ. Vaamioma namΛga oodami siΛibΛstaragai tasai.

²⁸ CascΛdΛ aanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛllicami ΛpΛΛ viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi glaagagai isivuaadagi ibΛstaragai tasΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

3

¹ TaidΛ ΛSuusi vaa Λpamu Λmo quiuupaigadΛrΛ Λjudidíu vai ami daacata dai Λmo cΛlli ismaacΛdΛ gaquisari Λmo novidΛ. ² Vai aa soobidacata dai ΛSuusi dai nΛida agai sabai duaaidana Λgai ΛcΛlli ibΛstaragai tasΛrΛ vai poduucai viaaca Λgai istucΛdΛ gΛpΛri Λrvuaajagi. ³ Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai ΛcΛlli ismaacΛdΛ gaquisari ΛcadΛ:

—Vañigiñi dai Λran Λsi cΛquiva —astΛtΛdai.

⁴ Dai amaasi itΛtΛdai ΛSuusi Λoodami ismaacΛdΛ ami daraajatadai:

—¿Tumaa aagai Moseesacaru sΛllicamigadΛrΛ? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibΛstaragai tasΛrΛ Λmo istumaasi cΛlgaducami maicΛlgaducami sio? ¿CΛlgacΛrΛ vuusaidagi Λmo oodami muaagi sio? —astΛtΛdai ΛSuusi.

DΛmos Λgaa maiñiooca vii. ⁵ VaidΛ ΛSuusi baamudacΛdΛ nΛnΛidi dai soiΛliaragaicΛdΛ maimaatΛ calcatai Λgai istumaasi aagidi ΛSuusi. Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai ΛcΛlli ismaacΛdΛ gaquisaricatadai noovidΛ:

—SΛlliñañi gΛnovi —astΛtΛdai.

Tai agai salli dai cacalla duaadicami vii. ⁶ Tai amaasi otoma vuvaja lfariseo abiaadlra dai avlnaquida agai lEroodasi aaduñda dai muua agai lSuusi.

⁷ Damos ii lSuusi lmadu lmamaatlrdamigada lgl suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileelra oidacami of. ⁸ Dai aidasi aa oodami maí lpra isivuaadatadai lSuusi istumaasi glglrducami muidutai dada siaaco daacatadai lgai dai nida agai Judeeaiñdrla, dai Jerusaleenaiñdrla, dai Idumeaiñdrla dai vasmocoradrla lgl aqui Jordán dai Tiio dnlalriaiñdrla dai Sidooniaiñdrla. ⁹ Vaida lSuusi callquiasdrla abiaadrla aagidi glmamaatlrdamiga sai baiduñdacana lmo vaarcu, vai ami daaca agai lgai sai mainituscliaña mosallqui oodami. ¹⁰ lSuusi casalliclda mui duduaadi oodami glguncadaclda vai caslda aa coococidadl airaco nuituscliaña lSuusi vlscatai taata liditai. ¹¹ Vaida loodami ismaaclda viaacatadai Diaavora tatlaiñicarudl mostatlagaiña lSuusi dai vuidlra gltootonaclda guguucaiña vaida lDiaavora tatlaiñicarudl iñiaquitudaiña vai lgai itatldaiña:

—Aariarl rDiuisi maradl —astatldaiña.

¹² Damos lSuusi salliclda dai lDiaavora tatlaiñicarudl ismaasiuldagi sioora lgai.

¹³ Dai gooqilra talsai lSuusi lmo giidiamu, dai vaidacai ismaaclda lgai iprali tai lgai of. ¹⁴ Dai amaasi lcovai vuvaitu baivustaama dan gooca loodami saagidaiñdrla sai lmadu ajioopaiña, dai sai gooqilra gaaagidiña lgai Diuisi ñiooquida. ¹⁵ Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña coococidadl dai sai vuvaidiña Diaavora tatlaiñicarudl oodamiaiñdrla. ¹⁶ Lcovai vusaitu lSuusi, Simuñi Piiduru, dai ¹⁷ Jacovo dai silagida ismaaclda Vuaana tlagidu lgai lSevedeo maamaradl, dai Suusi Boanerges aagai

l̄gai ismaac̄l̄d̄l̄ t̄liya l̄lidi c̄l̄cl̄li ismaac̄l̄d̄l̄ cavami ñiõocai l̄ran duucaĩ covoñdami. ¹⁸ Dai Aandl̄r̄l̄si, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo marad̄l̄ dai Tadeo, dai Simuñi ismaac̄l̄d̄l̄ l̄r̄moco ismaac̄l̄d̄l̄ vuvaida l̄liditai l̄romamano. ¹⁹ Dai Uudasi Iscaliote ismaac̄l̄d̄l̄ gooquīl̄r̄l̄ gat̄l̄l̄gi l̄Suusi m̄l̄sai muaana.

Dai gooquīl̄r̄l̄ vaa l̄Suusi l̄mo quiiȳl̄r̄l̄ l̄madu ismaac̄l̄d̄l̄ l̄covai vuvaitu l̄gai. ²⁰ Tai l̄ramu s̄ll̄ic̄d̄l̄ mui ḡn̄l̄mpagi oodami ami quiiȳl̄r̄l̄ vai l̄gai tomali maitistutuiditadai isgaugiagi. ²¹ Dai aid̄l̄si maĩ l̄Suusi aaduñd̄l̄ gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuirutu l̄gai.

²² Vaid̄l̄ l̄mamaat̄tul̄diadami s̄ll̄ic̄cami ismaac̄l̄d̄l̄ Jerusaleenaiñd̄l̄r̄l̄ dada icaiti:

—Idi c̄ll̄li viaa Beelsevú ismaac̄l̄d̄l̄ l̄r̄Diaavora vai l̄gai guvucadad̄c̄d̄l̄ vuvaidi goovai Diaavora t̄t̄l̄aañicarud̄l̄ —ascaiti l̄mamaat̄tul̄diadami s̄ll̄ic̄cami.

²³ Tai amaasi l̄Suusi vaĩ loodami dai aagidi l̄mo ñiõoqui cuentoc̄d̄l̄ daid̄l̄ it̄l̄t̄ldai:

—¿Siaad̄l̄r̄l̄ istuid̄l̄na l̄Diaavora is̄l̄l̄gi ḡlv̄usaidagi oodamiaiñd̄l̄r̄l̄? ²⁴ Is̄l̄mar̄l̄c̄l̄r̄l̄ oidacami l̄l̄gi ḡn̄-cocodagi otoma aipacoga ḡn̄coodian tada l̄gai. ²⁵ Is̄l̄mo quiiȳl̄r̄l̄ oidacami l̄l̄gi ḡn̄cocodagi otoma aipaco ḡn̄-coodian tada l̄gai. ²⁶ Dai sīl̄Diaavora l̄l̄gi ḡlv̄ui ḡls̄iaa l̄liada siaad̄l̄r̄l̄ istuid̄l̄na l̄gai, baiyoma mosugitian tada l̄gai.

²⁷ Tomali l̄maadutai maivaquian tada l̄mo c̄ll̄li omaligami quiid̄l̄r̄l̄ dai l̄l̄sidagi, ismaivuliagi l̄l̄r̄l̄ḡl̄; av̄l̄-nacai isvulia gia ḡl̄dagituan tada l̄gai m̄l̄s̄l̄sdagi.

²⁸ S̄ll̄ic̄d̄l̄ aan ḡl̄naagidi sai baiga isoiḡl̄dagi oodami v̄l̄l̄si soimaascamigad̄l̄ dai issoimaasi ñiõoqui ñiõocada l̄gai l̄l̄r̄l̄; ²⁹ Dl̄mos siõor̄l̄ vui ñiõocadagi Dīuusi l̄blad̄l̄

Λgai gia maiviaa oigldaragai tomali λmo imidagai podu-
ucaí Λgai λrduñidλ tomastuigaco —astλtλdai λSuusi.

³⁰ λSuusi poduucái aagidi λoodami pocaititai λgai saidλ
λSuusi viaa λmo Diaavora tλaañicarudλ.

³¹ Tai gooquiλrλ ami dada λSuusi susuculidλ λλmadu
λdλdλ, dλmos quiidigaiñdλrλ vii λgai dai abiaadλrλ
ootosi ñiooqui λSuusi sai diviana. ³² Vai λgai ismaacλdλ
sonuana daraajatadai λSuusi itλtλdai:

—Quiidigaiñdλrλ daraaja gλdaada λλmadu gλsusuculi
daidλ gλgaagai —astλtλdai.

³³ Dλmos λSuusi itλtλdai:

—¿Voorλ ipλlidi aapimλ isλrgiñdaada daidλ giñsusu-
culi? —astλtλdai.

³⁴ Dai amaasi nλnλlidi vλλscatai ismaacλdλ ami sicoli
daraajatadai siaaco daacataidai λgai daidi tλi:

—Idi λrλr λrλpan ducami giñdaada dai giñsusuculi.

³⁵ Tomasioorλ sioorλ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipλlidi
λgai λrλr λrλpan ducami giñdaada λλmadu giñsusuculi
—ascaifi λSuusi.

4

¹ λrλr λmo imidagai gamamaatλtulditadai λSuusi λgλλ
suudagi ugidiana, tai sλλlicλdλ mui gλnλmpagi oodami
ami siaaco daacataidai λgai. Dai sλλlicλdλ muiducatadai
λgai tai cascλdλ λSuusi λmo vaarcu λraana daiva gλλ
suudagi daama. Tai vλλsi λoodami ooratana vii. ² Taidλ
λSuusi aagidi mui naana maasi cuentocλdλ dai aidλsi
mamaatλtuldi λgai itλtλdai:

³ —Caλcavurai aapimλ imaasi: λmo imidagai λmo
oodami gali, ⁴ tai chilλqui λstucái voiyλrλ suuli; tai dada
ujuurugi dai cuucu. ⁵ Tai aa λstucái ojoodai saagida
suuli, siaaco maisi tiipu dλvλλrai; dai otoma vuvaja maisi

tuucavi suuli λgai cascada. ⁶ Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca λgai cascada mosgaquisa. ⁷ Dai aa astucaí uuparai saagida suuli taida luuparai gaa dai mosvuaamatu, tai poduucái atligi maiibaji. ⁸ Tai aa astucaí calgaducami davalgilara suuli dai vuvaja dai calga gaa, dai calga iibaji. Amo caidlaiñdara amo coobai dan baivustaama vuvaja, dai amiaiñdara vaicoobai, dai amiaiñdara amo sientu. ⁹ Calgavar gantagito calca aapimaa istumaasi gaaagidi aana —astatadai astuusi aoodami.

¹⁰ Amaasi caimacai aoodami tai lagi vii astuusi abaiivustaama dan gooca gamamaatardamiga amadu. Dai λgai ismaacada sonuana daraajatadai astuusi taccacai astiya alidi λgai acuentocada. ¹¹ Taidai astuusi itatadai:

—Diuusi gaamaatatludamu aapimaa mastumaasi maimaatla isducatai iralidi Diuusi issoicadagi aoodami sai calgacara oidacana dmos gogaa maaatatludi aana acuentocada. ¹² λgai canlidiña istumaasi ivuaadana aana dai maitiralidi isgiñvaavoitudagi dai calcana istumaasi gamamaatatludi aana dai maitiralidi ismaatla calcagi, cascada Diuusi maiogaldi soimaascamigada dai maicalgacara vuvaidamu λgai —astatadai astuusi.

¹³ Daidai itatadai λgai ara:

—¿Maitamaaatla cal aapimaa idi cuento? ¿Ducatai maatl calca agaida aapimaa λгаа cuento? ¹⁴ acalli asadami arapan ducami amoco ismaacada aagidiña aoodami Diuusi ñooquida. ¹⁵ Amoco aoodami arapan ducami astucaí ismaacada voiyara suuli ismaacada calcana Diuusi ñooquida vai didivai adiaavora dai maigovai dadasai ñooqui ibladlaiñdara sai maivaavoitudana. ¹⁶ Dai aa aoodami arapan ducami astucaí ismaacada ooodai saagida suuli ismaacada baiganliaracada calcana Diuusi

ñiooquidλ dai vaavoitudaiña, ¹⁷ dλmos maiquiaa sigupucatlardan vuaadana λgai vaavoidaragadλ cascλdλ mo-sparunaiña aa λñiooquicλdλ dai soimaa taatamituldiña vai λgai caugiatλi vaavoidaragadλ. ¹⁸ Dai aa oodami λpan duucami λstucai ismaacλdλ uuparai saagida suuli calcana λgai Diuusi ñiooquidλ, ¹⁹ dλmos aliλ tλtλgi-toiña λgai istumaasiλrλ ismaacλdλ oidaga tami oidigi daama, tumiñsiλrλ dai vλλsiaλcatai viaaca λlidiña λgai dai mosgomaasiλrλ tλtλgitoiña dai camaitλtλgitoiña Diuusi ñiooquidλ cascλdλ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipλlidi dai maicλλgacλrλ vuvacλi. ²⁰ Daidλ λstucai ismaacλdλ cλλgaducami dλvλλriλrλ suuli λpan ducami λoodami ismaacλdλ baigλnλliaracλdλ calcana Diuusi ñiooquidλ dai vaavoitudaiña daidλ ivuaadana istumaasi Diuusi ipλlidi. λmoco λrλpan ducami λstucai ismaacλdλ λmo coobai dan baivustaama vuvaja λmo caidλaiñdλrλ dai λmi-aiñdλrλ vaicoobai dai λmiaiñdλrλ λmo siento —astλtλdai λSuusi.

— — —
²¹ Dai gooquiλrλ itλtλdai λrλ:

—Tomali λmo oodami maicucuudagλi λmo cuudacarui dai gooquiλrλ iñapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tλcavi gλdadasai vai cλλga maasicagi. ²² Poduucai istumaasi aanλ gamamaatλtuldi vλλsi gλmaasiuldi, sivi maiquiaa cλλga maatl cal λoodami dλmos gooquiλrioma gia vλλsi maatl calcamu λgai. ²³ Cλλgavλr gantλgito calca aapimλ istumaasi gλnaagidi aanλ —astλtλdai λSuusi.

²⁴ Daidλ itλtλdai λrλ:

—λλgiditai avλr calca aapimλ vλλsi mλstuma cal. Iscλλga λλgiditai calca aapimλ giñmamaatλtuldaraga vaamioma cλλga maatl calcamu vλλsi istumaasi gλnaagidi aanλ. ²⁵ Sioora bλλjλi giññiooqui dai giñλλgidi

agai vaamioma maatʔtuldamu aanʔ, dai sioora maibʔʔjʔi giññiooqui dai maitiñʔʔgidi voopoidamu aanʔ istumaasi maatʔ ɢʔʔlidi agai —astʔʔʔdai ʔSuusi.

26 Daidʔ ʔSuusi itʔʔʔdai ʔʔʔʔ ʔoodami:

—Diuusi soicʔi oodami sai cʔʔga ɢʔntʔʔʔgitona. Gomaasi ʔʔʔʔʔn ducami aidsi ʔmo oodami ʔi tʔʔligi. 27 Dai gooquiʔʔʔ nonoragʔi dai cocosʔi, vaidʔ chiʔʔʔqui tasicʔʔʔdʔ vuvacʔi ʔʔʔligi dai ɢʔʔʔʔʔʔi, vaidʔ ʔcʔʔʔʔli maimaatʔcʔana isducatai. 28 ʔdʔʔʔʔʔʔʔʔʔ ʔʔʔʔi baivueeyi cuaadagai ʔcʔʔʔʔli mosʔcʔaasi nuucada ʔʔʔicami. ʔʔʔʔʔga vuvacʔi aagadʔ dai gooquiʔʔʔ muuradʔ, dai gooquiʔʔʔ ibiadʔ. 29 Dai siʔʔʔscʔʔdʔ cacaibia agai vai aiyagi yooaragai otoma ɢyooovai —astʔʔʔdai ʔSuusi.

30 Daidʔ itʔʔʔdai ʔʔʔʔ ʔSuusi ʔoodami:

—Diuusi soicʔi oodami sai cʔʔga ɢʔntʔʔʔgitocana. Dai aanʔ cuentocʔʔdʔ ɢamaamatʔʔʔtʔʔdi isducatai ivueeyi gomaasi. 31 Gomaasi ʔʔʔʔʔn ducami istumaasi ʔʔʔvueeyi ʔcʔidʔ ʔmo uusi ismaacʔʔdʔ ʔʔʔʔʔ maasi coravi caidʔ. Goovai ʔʔʔʔiducʔdioma uusi caidʔ oidigi daama 32 ismaacʔʔdʔ ɢʔʔʔʔi vai ɢagʔʔʔ dai ɢagʔʔʔ mamartai vaidʔ ʔjuurugi ʔcʔagidʔʔʔ ɢaniibʔstaiña —astʔʔʔdai ʔSuusi ʔoodami.

33 Poduucʔi maaatʔʔʔʔdiña ʔSuusi Diuusi ñiooquidʔ ʔoodami ɢoʔʔ cuentocʔʔdʔ tomasi maimaatʔ calcʔana agai. 34 Maitiipucana ʔmo imidagai ismaiaagiada ʔSuusi ʔmo istumaasi cuentocʔʔdʔ dʔmos gooquiʔʔʔ vʔʔʔʔi aagidiña agai ɢamaamatʔʔdamiga istʔiʔya ʔlidi cuento.

ΛCΛΛli ismaacλdλ viaacatadai ΔDiaavora tλtλaañicarudλ vai cacλλga dodoli daacatadai dai cacλλga yuucusu taidλ λoodami alia duduaadamu. ¹⁶ Dai λgai ismaacλdλ nλidi-tadai isducatai λpλdui ΛCΛΛlicλdλ ismaacλdλ viaacatadai ΔDiaavora tλtλaañicarudλ daidλ λtataisolicλdλ aagidi λoodami gomaasi. ¹⁷ Taidλ λoodami goguama oi ΔSuusi sai imλna abiaadλrλ.

¹⁸ Dai aidλsi tλsai ΔSuusi λpamu vaarcuλrλ vaidλ ΛCΛΛli ismaacλdλ viaacatadai ΔDiaavora tλtλaañicarudλ daañimi ΔSuusi sai dagitona isoidagi. ¹⁹ Δλmos ΔSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itλtλdai:

—Imλdañi gλquiiyamu siaacoga daraaja glaaduñi dai aagida vλsi istuma idui aanλ aapicλdλ dai isducatai soigiñλli aanλ aapicλdλ —astλtλdai ΔSuusi.

²⁰ Taidλ ΛCΛΛli ii dai mλλca gaaagidi Decápolisi dλvλλriλrλ vλsi istumaasi idui ΔSuusi λgaicλdλ vai vλscatai maitλtλgaitadai isducatai gantλtλgitoagi caλcatai istumaasi aagidi λgai.

²¹ Dai aidλsi vaasadλrλ λgλλ suudagi divia ΔSuusi λpamu tai ami dada mui oodami siaaco daacatadai λgai. Taidλ ΔSuusi anaasi vii λgλλ suudagi ugidiana. ²² Tai amaasi ami divia λmo baitλcλaacami λjudidíu quiuu-paigadλrλ Jairo tλλgiducami; dai aidλsi mostλλ λgai ΔSuusi gλtootonacλdλ cλquiva ΔSuusi λccasodλ abaana. ²³ Dai sλλlicλdλ daañimi daidλ itλtλdai:

—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa gλnoonovi vai duaadλna λgai dai oidacana —astλtλdai λJairo.

²⁴ Taidλ ΔSuusi oi λJairo; vai mui oodami oidatucuitadai ΔSuusi, dai asta nuitusquimi λgai ΔSuusi. ²⁵ Daidλ λoodami saagida imλitadai λmo ooqui ismaacλdλ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai

gallracada. ²⁶ Dai sallicaada soimaa taatacatadai agai mosaa mui duduaaidiadamii ammadu aimaraitai dai casiaa dodai vlassi istuma viaacatadai. Dai vlassara maidueeyi, baiyoma vaamuimi agai. ²⁷ Aidasi cajioma looqui siasuusi gaduduaaidiña, miaadara caquiiva loodami saagida dai gooquiamadara taata agai asuusi yuucusida.

²⁸ Dai polidi looqui: “Tomasi mosca yuucusida taata aana cascada caduaadian tada aana”, aslilitadai looqui.

²⁹ Dai aidasi mostaata agai otoma uu larada dai otoma maata taata agai gatuucugara iscamaigo ii coocodada.

³⁰ Taida asuusi mai isduaadi agai amaadutai gaguvucadacada dai amaasi gooquiamaco nanaava agai daida icaiti:

—¿Toora taata giñyuucusi? —ascaiti.

³¹ Taida amamaatardamigada itatadai:

—Canlidi aapi isaipadara ganuitusca gooodami pai vlassara gatcacai soora gataata —astatadai.

³² Damos asuusi aipaaco naljimi dai nida agai soora taata. ³³ Vaida looqui gigivuquimi duaadimucai dai maatacatadai agai isducatai arduitadai agacada, ii dai gatoonacada caquiiva asuusi vuidara, dai aagidi vlassi isducatai arduitadai. ³⁴ Taida asuusi itatadai looqui:

—Giñvaavoitu aapi cascada dueeyi. Imadani dai maivuaama liatugada dai caduaadicami vii —astatadai asuusi looqui.

³⁵ Dai quiaa niocaitadai asuusi tai dada oootosicami Jairo quidiaindara daida itatadai lali ooqui oogada:

—Casi atmuu gamara. Casi maivaidacai gomamaatatlidiadami —astatadai loootosicami.

³⁶ Damos asuusi mosca istumaasi aagaitadai agai daida itatadai agai abaitacaacami ajudiduu quiupaigadara:

—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astatadai.

³⁷ Daidl aSuusi maidagito loodami isoidagi moslcaasi aPiiduru dai Jacovo daidl aVuana Jacovo suculidl.

³⁸ Dai aidlsi aayi aagai abaitcacaacami quiidilra, caí aagai loodami vai siaa caiti gaglra suaanli dai iñacai. ³⁹ Taidl aSuusi vaa daidl itatadai loodami:

—¿Tuimasi moslca sisiocai dai tuimasi moslca gaglra suaanli? Goali ooqui maitarmuuquiada mosacooso —astatadai aSuusi.

⁴⁰ Vaidl loodami parunai pocaititai aSuusi. Taidl aSuusi vuvaitu vllsi loodami abiaadlra, dai moslca lali ooqui dladad dagito isvaaraquiagi amadu acacalli ismaacdad vaidaticatadai aagai. Dai vaapa siaaco caatcatadai lali ooqui. ⁴¹ Taidl aSuusi noviaidilra bli lali ooqui daidl itatadai:

—Talita cumi —astatadai. Gomaasi itliya alidi: Ali ooqui, aapi anglaagidi vañigiñi.

⁴² Tai otoma vañi lali ooqui dai glaagacai aimlrai. Baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai aagai. Taidl loodami maitlca isducatai gantatagitoagi. ⁴³ Taidl aSuusi sallicdad dai loodami sai maiaagidiña tomali amaadutai gomaasi. Dai gatljai biidaragai lali ooqui.

6

¹ Taidl aSuusi ii abiaadlra gadlvllragamu, amadu gamamaatardamiga. ² Dai aidlsi aayi iblstaragai taslra, aSuusi glaagaca gamamaatatuldimi Diuusi ñiooquidl aJudidíu quiuupaigadlra. Dai muidutai ismaacdad caatcatadai camaitlca istumaasi gantatagitoagi daidl icaiti:

—¿Siaaco maí goovai vllsi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismoslca cllga tatagitodagi daidl ivueeyi goovai istumaasi gaglrducami? ³ Dai idiava arluusi ivi-sumadami, María maradl daidl arsilagidl aJacovo daidl

ΛOsee daidΛ ΛUudasi ΛΛmadu ΛSimuñi, daidΛ ΛsusuculidΛ ooqui ΛΛPΛ tami gΛrsaagida oidaga —ascaiti loodami.

Alia mui naana maasi maatΛcatadai ΛSuusi cascΛdΛ baacoican tada loodami Λgai vui. ⁴DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—VΛsi oodami cΛgacΛrΛ nΛidiña Λmo Diuusi ñiooquituldiadamigadΛ mosΛca Λgi dΛvΛΛragadΛana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

⁵Dai maitidui mui istumaasi gΛgΛrducami ami mos-daama daarai gΛnoonovi chilΛqui coococoidadΛ dai dud-uaadi. ⁶DaidΛ ΛSuusi maitΛtΛgaitadai istumaasi gΛtΛgi-toagi nΛiditai isloodami maivaavoitudai. Dai gooquiΛrΛ ii ΛSuusi vΛsi ami dΛvΛΛriΛrΛ aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidΛ.

⁷Dai amaasi vai Λbaivustaama dan gooca gΛmamaatΛr-damiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai maa guvu-cadagai sai vuvaididana Diaavora tΛtΛaañicarudΛ oodami-aiñdΛrΛ. ⁸Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiyrΛ vΛtarΛ, mosΛca gΛngigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi. ⁹Dai sai gΛnadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuuc-aiña aa yuucusi. ¹⁰DaidΛ itΛtΛdai:

—MΛsiΛscadΛ ajiagi Λmo quiiyrΛ vΛrai anaasi gΛnuuliñaca asta mΛsiΛscadΛ iimiagi Λgai dΛvΛΛriaiñdΛrΛ. ¹¹Dai mΛsajiagi ΛmarΛcΛrΛ mΛsiaaco maitΛnmiadΛgidagi dai tomali maitΛncalca agadagi, vΛrai vuvaquī abiaadΛrΛ dai gigigida ΛdΛvΛΛrai gΛncasuaiñdΛrΛ vai poduucai nΛijada Λgai ismaicΛga idui. SΛllicadΛ angΛnaagidi sai siΛscadΛ Diuusi nΛida agadagi ismaacΛdΛ ΛrcΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ maitΛΛrcΛga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu Λgai loodami ismaacΛdΛ

maitanmiaadlgidagi siasodoomaral lamadu Gomooralal
oidacami —astlatadai lSuusi.

¹² Taidal mamamaatardamigadal iji dai aagidimi loodami
sai glaagai isama duucal galatlagitoagi vuitari Diu-
usi. ¹³ Dai vuvaitu laral mui Diaavora taltlaañicarudal
oodamiaiñdaral, dai mui duduaadi coococoidadal mostlid-
itai asaiti.

— — — — —
¹⁴ Taidal galal baitalclaacami Eroodasi mai gomaasi
aidasi cavalsi airaco glaagaitadai lSuusi. Vaidal
lEroodasi icaiti:

—Duaacatiqui lVuaana ismaacdal vaponaitadai
oodami cascadal viaa galai guvucadagai —ascaiti
lEroodasi.

¹⁵ Vai aa icaiti:

—Eliiasicaru lienal galai lDiuusi ñiooquituldiadamigadal
—ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Amo Diuusi ñiooquituldiadamigadlaval arpan duucal
lalquidal Diuusi ñiñiooquituldiadamigadal —ascaiti.

¹⁶ Dai aidalsidal lEroodasi cal imaasi icaiti:

—Gooviava lVuaana di, galai ismaacdal gatljai
aanal cuicutaragai moodal, dai sivi duaaca galai coidadal
saagidaiñdaral —ascaiti lEroodasi.

¹⁷ lEroodasi lalquioma gatljaitadai masai balcaiña
lVuaana dai maisacarui arana vuunana cadeenacdal.
lEroodiasil arduñidlatadai. lEroodiasil arooñigada-
catadai lPiili Eroodasi suculidal. Damos lEroodasi lalsi
galsuculi ooñigadal. ¹⁸ Taidal lVuaana itlatadai lEroodasi:

—Maitavlaagai rasalsiadagi galsuculi Piili ooñigadal
—astlatadai.

¹⁹ Vai cascadal lEroodiasil calldaitadai lVuaana dai
muaa liditadai damos maitistutuiditadai. ²⁰ lEroodasi
calga maatalcatadai islVuaana larlamoco cal tuigacami
dai maitarsoimaasi ivuaadami. Dai galai labliditadai

ΛVuaana cascλδλ maidadagitoitadai λgai issoimaasi iduiñdagi ΛEroodiasi ΛVuaana, tomasi maicλλga maatl caλcatadai ΛEroodasi istumaasi aagaitadai ΛVuaana vλλscλrλ baigλλiaragacλδλ caλcatadai. ²¹ Dλmos ΛEroodiasi λmo imidagai tλλ isducatai muaagi ΛVuaana. λmo imidagai tasagadλrλ ΛEroodasi, tai λgai idui λmo vagimi daidλ idui cλλgaducami cuaadagai dai vapai gλsonλrguucacamiga, λλmadu baitλguucamigadλ λsandaaru, λλmadu aa gλnviiπidacami Galileeλrλ oidacami. ²² Taidλ ΛEroodiasi maradλ ooqui vaa ami siaaco gacuaadatadai λvapaidarsicλδλ dai gatuidai. Taidλ ΛEroodasi λλmadu ismaacλδλ λλmadu gacuaadatadai oojoide tλλ λali ooqui. Taidλ ΛEroodasi itλtλdai λali ooqui:

—Giñtaañiñi ρλstumaasi ipλliadagi iñsaana gλmaaquimu —astλtλdai.

²³ Daidλ itλtλdai λpamu:

—Maatl Diuusi naidλ gλmaquiagi ρλstumaasi giñtaañiagi tomarλs giñtaí tajucami dλvλλrai ismaacλδλ tλaanλi aanλ —astλtλdai ΛEroodasi λali ooqui.

²⁴ Taidλ λali ooqui vuusai daidλ itλtλdai gλdλλ:

—¿Istumaasi taanλna aanλ? —astλtλdai.

Taidλ λdλλδλ itλtλdai:

—Taañiñi ΛVuaana moodλ ismaacλδλ vapaconaiña oodami —astλtλdai λdλλδλ.

²⁵ Taidλ λali ooqui otoma vaa λpamu siaaco daacatadai λraí Eroodasi, daidλ itλtλdai:

—Ipλlidiana ρλsisivi otoma giñmaquiagi λmo aasocol-
iλrλ ΛVuaana moodλ —astλtλdai λali ooqui.

²⁶ Taidλ λraí sλλlicδλ soigλλli. Dλmos caaagaitadai sai maatl Diuusi gλvapaida vuitapi cascλδλ maitistutu-
iditadai λgai ismaimaquiagi istumaasi taanλi λali ooqui.

²⁷ Taidλ λraí otoma ootoi λmo sandaaru dai aagidi sai

vuaapidana ΔVuaana moodΛ. ²⁸ TaidΛ Δsandaaru ii maisacaruamu, dai mΛΛ guicuta ΔVuaana moodΛ dai Δmo aasocoliana vuua. TaidΛ Δraí maa Δali ooqui, taidΛ Δali ooqui tΛΛgi gΔΔΛ.

²⁹ Dai aidΔsidΛ ΔVuaana mamaatΛrdamigadΛ maí imaasi, mΛΛ bΛi ΔVuaana tuucugadΛ dai bΛcai dai yaasa.

³⁰ Tai gooquiΛrΛ ΔSuusi ojootosadΛ Δramu aayi siaaco daacatadai ΔSuusi dai aagidi vΛΔsi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatΛtuli Δgai Δoodami saagida. ³¹ TaidΛ ΔSuusi itΛtdai gΔmamaatΛrdamiga:

—Tinda dai gΔriibΛsta siaaco maitiipu oodami —astΛtdai.

AliΛ mui oidatucuitadai oodami cascΔdΛ Δgai maia-Δitadai tasai tomali ugidagai vΛΔtarΛ. ³² TaidΛ ΔSuusi Δmadu gΔmamaatΛrdamiga Δgi iji Δmo vaarcuana ΔmarΛcΛrΛ siaaco maitiipu oidacami. ³³ ΔΔmos muidutai tΛΔ isiji Δgai dai maí isΛrΛSuusi dai mosΔvΛΛrapi sΛli voopai vΛΔsi aipadΛrΛ oidacami, dai ΔrΔga aayi isΔgai.

³⁴ Dai aidΔsi tΔvai ΔSuusi vaarcuaiñdΛrΛ tΛΔ mui oodami dai soigΛΔldan tadatu ΔgaicΔdΛ, Δgai Δgitocatadai sioorΛ aagidagi duucatai gΛaagai isoidacagi. Dai gΛaagacai mamaatΛtuldimi mui naana maasi. ³⁵ Dai aidΔsi casi Δrurunococatadai taidΛ ΔmamaatΛrdamigadΛ ΔSuusi mi-aadΛrΛ guuquiva daidΛ itΛtdai:

—Casiat urui dai tomali Δmo oodami maioidaga tanai.

³⁶ Ootosañi gooodami vai iimΛna aali quiquiamu siaaco miaaga dai savΔdana cuaadagai daida ugana, maitavuu-cati goovai istuma ugiagi —astΛtdai mamaatΛrdamigadΛ ΔSuusi.

³⁷ ΔΔmos ΔSuusi aa noragi daidΛ itΛtdai:

—Bibidavurai aapimΛ —astΛtdai ΔSuusi.

Tai Δgai itΛtdai:

—¿Savndatasi aragai goo sientu piisu alcami paana gooodami vlltaral? —astlatdai.

³⁸ Taidal ASuusi itlatdai:

—Mlcavlar nvida mslalqui paana viaa —astlatdai.

Dai aidasi camaí agai silalquidu itlatdai:

—Taama tlviaa paana dai gooca vatopa —astlatdai amamaatardamigadl.

³⁹ Tai amaasi agai tljai loodami sai vasoi saagida daraivana chchallquiatai aipaco; ⁴⁰ Taidal loodami daraiva lamo sientu dai tataucami sientu. ⁴¹ Tai amaasi ASuusi vui ltaama paanal lmadu agooca vatopa dai taí nlnlaava dai gamamagi dai saasacai paana maa gamamaatardamiga sai taacogidana loodami. Dai agooca vatopaiñdaral laral taacogi vllscatai. ⁴² Dai vllscatai gauu dai tatascovai. ⁴³ Dai gooquilaral ampagi baivus-taama dan gooca aasarai susudacami paana saasaquigadl lmadu vatopa. ⁴⁴ Daidal ismaacaldal gauu ltaama paanaiñdaral artaama mil clclali.

— — — — —

⁴⁵ Taidal ASuusi aagidi gamamaatardamiga sai tatladana vaarcularal dai dlgavunana vaasadlaral aglal suudagi dai alna Betasaida dlvllriaral laralga isagai. Dai agai diosaidimi loodami quiaa. ⁴⁶ Dai aidasi cadiosagi agai ii lmo giidiamu dai gamamada agai. ⁴⁷ Dai aidasi cadidiaimi lvaarcu calran lsi imaitadai aglal suudagi vaidal ASuusi lagi ugidiana claacatadai. ⁴⁸ Dai tll agai silmamaatardamigadl camaitistutuiditadai isimitudagi lvaarcu vuidaral vustaitai llvllli. Dai casiaalimodal ASuusi caaijimitadai gamamaatardamiga mossuudagi daama imaitai dai mosdaivuñia liditadai. ⁴⁹ Dai aidasi tll amamaatardamigadl issuudagi daama imaitadai agai polliditadai agai sidal larlmo suiñali dai vllscatai ijiña

tʌlgacai. ⁵⁰ Vʌʌscatai tʌʌ ʌgai cascʌdʌ aliʌ duduaadimu. Dʌmos ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:

—Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aanʌana maitavʌr duduaadica —astʌtʌdai.

⁵¹ Dai tʌsai ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai otoma gʌʌritu ʌʌvʌʌli. Vaidʌ ʌmamaatʌrdami-gadʌ maitʌtʌlgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi. ⁵² Dai aidʌ maiquiaa tʌtʌlgaitadai ʌgai isducatai idui ʌSuusi ʌraanacʌdʌ, aidʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai ʌgai cascʌdʌ.

⁵³ Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌrʌrʌ, dai ʌgʌʌ suudagi ugidiana vuu ʌgai ʌvaarcu. ⁵⁴ Dai aidʌsi mostʌapai ʌgai ʌvaarcuiaiñdʌrʌ, taidʌ ʌoodami maí ʌSuusi. ⁵⁵ Dai ootoma voopoi dai uusʌrʌ vuaaraimi ʌcoococoidadʌ siaaco cajiomacatadai ʌgai isdaacatadai ʌSuusi. ⁵⁶ Dai tomasiaaco siaaco daacagi ʌSuusi gʌgʌrʌ quiiquiaana siʌrʌ ali quiiquiaana siʌrʌ dʌjiana ʌoodami vuvaidiña ʌcoococoidadʌ cacaayana dai daanʌiña ʌgai ʌSuusi sai gʌdʌgita is-taatagi ʌcoococoidadʌ tomasi mosʌcaasi yuucusidʌ, dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ mostaata dodoi.

7

¹ Amaasi miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada. ² Dai ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌʌmoco ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌniicomai poducai isduucai ivuaadana ʌgai siuu duucu gaugʌia agadagi cascʌdʌ ñiooquidi ʌgai. ³ ʌfariseo ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ʌjudidíu ʌran duucai gʌnviidacatadai gʌnʌqui aaduñicarʌ. ʌrʌrʌga gʌniicomaiña ʌgai muioco dai gooquiʌrʌ gacuaadana. ⁴ Dai siuu duucu dadiagi ʌgai plaasaiñdʌrʌ,

maitacuaadana asta siuu duucu vapacoi gannoonovi isducai gannviidacatadai ʌgai. Dai quiaa ivueeyi ʌgai mui naana maasi gannviituldaraga duucami isducatai vacuanai ʌgai gannajaasocoli dai gannajaa dai ganniidoracaru dai gannvopoicaru. ⁵ Tai amaasi ʌmamaatʌrdami sʌllicami ʌmmadu ʌfariseo ʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌʌdai:

—ǂTuisidʌ gʌmamaatʌrdamiga maitivueeyi mʌsducatai gʌrvituli dai maitʌʌʌʌpan duucai vacuanai gannoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astʌʌdai.

⁶ Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌʌdai:

—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌllicʌdʌ ʌrvaanovi istumaasi aagai Isaʌacarʌ Diiusi ʌniooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ooja istumaasi aagidi Diiusi dai poduucai ʌooja:

Aapimʌ pocaiti mʌsai giʌsiasa duutudai dai maisiaa giʌndutudai.

⁷ Gomaasi gia maitʌrsoiʌi tomali ʌmaadutai vʌʌʌʌʌ.

Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giʌʌniooqui

baiyoma gamamaatʌtuli aapimʌ istumaasi oodami gannvituli.

Ascaiti Diiusi sai ooja Isaʌacarʌ. ⁸ Aapimʌ maitivueeyi istumaasi Diiusi ipʌlidi, ivuaada ʌlidityai istumaasi oodami gannvituli, isducatai vacuanadagi gannajaa ʌmmadu gannajaasocoli, dai mui aa naana maasi.

⁹ Daidʌ itʌʌdai ʌʌʌʌʌ:

—Mosivuaada ʌlidi aapimʌ gannviituldaraga cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diiusi ipʌlidi. ¹⁰ Moseesacaru icaititadai: “Siaavʌʌ duutuuda gannooaga ʌmmadu gannʌʌʌ”, dai “Sioora maicʌʌga ʌnioocadagi gʌooaga siʌʌʌ gʌdʌʌ vui ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Moseesacaru.

¹¹ Dʌmos aapimʌ pocaitiʌa sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooaga siʌʌʌ gʌdʌʌ: “Maitan istutuidi isgʌsoiʌagi tomali istumaasicʌdʌ. Vʌʌsi istumaasi viaa

aana arcorvan”, ismaacada itliya alidi vlassi arDiuusi aa duiñdada vllatar. ¹² Dai ispotliyagi amaadutai mai aapimla pocaitiña sai camaiviaa agai issoicadagi glooga silra gadla. ¹³ Dai poduucai aapimla mosgajiaadara vipieeyi istumaasi ipalidi Diuusi ducami ismaiclagaducagi, mosvuaada aliditai ganviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi ivuaadana aapimla —astatadai ASuusi.

¹⁴ Taidla ASuusi apamu vai loodami daidla itatadai:

—Giñcalcavurai vllscatai dai gantagito calca: ¹⁵ Tomali amo istumaasi ismaacada cueeyi oodami maivapacli tagitoidadara cascada cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tagitoidagadlaiñdara vusacli mui naana maasi soimaascami dai poduucai gamaata isilarsoimaasi ivuaadami. ¹⁶ Calgavar gantagito calca aapimla istumaasi glnaagidi aana —astatadai ASuusi loodami.

¹⁷ Dai aidasi anaasi viaa ASuusi loodami dai quiiyara vaa amamaatar damigada tlcacai astliya alidi acuento. ¹⁸⁻¹⁹ Taidla ASuusi itatadai:

—¿Tomali aapimla masmaimaata cal sai istumaasi ismaacada cueeyi oodami maivapacli tagitoidadara cascada cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Goma cuaadaga. Mosgavoocara vapacli dai gooquilara vusacli gatuucugaiñdara —astatadai ASuusi.

Poduucai aagidi agai aagidi aliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. ²⁰ Daidla itatadai ASuusi alra:

—Gatagitoidagaiñdara vusacli gosoimaasi ²¹ tagitoidagai cascada, dai gollmadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipalidiña isivuaadagi mosacaasi istumaasi ipalidi, gomuaaragai, ²² dai gollsidaragai, dai viaaca alidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai muuquimudagai, dai ñiooquidaragai, dai souducai

nlijadagi soitutuigami, dai maicΛga tatΛgitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami. ²³ VΛsi gomaasi gatΛgitoidagaiñdΛrΛ vusacΛi dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astΛtΛdai ΛSuusi.

— — — — —
²⁴ Tai amaasi ii ΛSuusi abiaadΛrΛ Tiiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa Λmo quiiyΛrΛ dai maitiprΛlidadai ismatiagi oodami isami daacatadai Λgai, dΛmos maitistui isgΛΛstuagi. ²⁵ Otoma maí Λmo ooqui dΛdΛ Λmo ali tΛji ismaacΛdΛ viaacatadai Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ dai divia siaaco daacatadai ΛSuusi dai ΛcasodΛ abaana gΛtootonacΛdΛ cΛquiva. ²⁶ DaidΛ looqui ñioocaitadai giliego ñiooquidΛ daidΛ ΛrSiropeniisiΛrΛ oidacamicatadai. Divia Λgai dai daañimi ΛSuusi sai vusaidana ΛDiaavora tΛaañicarudΛ maradΛaiñdΛrΛ. ²⁷ DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:

—Alia si glaagai isoodami dagitoagi ismaamaradΛ tatascoñiagi ΛrΛga maitavΛr cΛΛgai isΛΛsiadagi oodami gΛmara tascaldΛ dai maacadagi googosi —astΛtΛdai ΛSuusi.

²⁸ TaidΛ looqui aa noragi daidi tΛtΛdai:

—Vaavuava isΛjudidíu googosi glaagai dΛmos vΛΛscΛrΛ Λgoogosi ismaacΛdΛ mesa uta vΛΛtΛcana cuaadana ΛsaasaquigadΛ ismaacΛdΛ suuligaiña aali —astΛtΛdai looqui.

²⁹ TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—CΛΛga pΛagai. Dai casi istutuidi aapi pΛsnoragiagi ΛDiaavora tΛaañicarudΛ atcavuusai gΛmaraiñdΛrΛ —astΛtΛdai ΛSuusi.

³⁰ Dai aidΛsi aayi looqui gΛquiiyΛrΛ ΛmaradΛ caatΛcatadai daidΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ cavuusai ΛgaiñdΛrΛ.

— — — — —
³¹ TaidΛ ΛSuusi ii TiirouiñdΛrΛ dai Sidooniamu sΛlΛi daivusai dai ΛmarΛcΛrΛ DecápolisΛ dΛvΛΛgíΛrΛ sΛlΛi dai

aayi λγλλ suudagi siaaco Galilea tλλgidu. ³² Μλtai ami vuaapi λmo cλλli maitλcaidacami dai sasaimλiacami, dai daañimi sai daama daasana λSuusi γλnovi. ³³ Taidλ λSuusi λcovai vaidacai siaaco maitiipucata dai oodami dai naanacadλ λraana vaapai γλmamasquiga dai sisivi γλnovi dai taata nλληδλ. ³⁴ Dai tλvaagiamu nλληλαava dai sobλvi daidλ itλtλdai:

—Efata —astatλdai. Gomaasi itliya λlidi γλcupiocoñi.

³⁵ Mospotλi λgai taidλ λmaitλcaidacλdλ naanacadλ γλcupioco, dai nλληδλ cacλλga γλdui dai λgai cacλλga istui isñiooquiagi. ³⁶ Taidλ λSuusi sλλlicadλ dai loodami sai maiaagidiña tomali λmaadutai. Δλmos siλλscadλ vaamioma daidiada λgai loodami vaamioma airpaco aagaiña. ³⁷ Vaidλ loodami maitλtλgaiña isducatai γλntλtλgitoagi daidλ iscaitiña:

—Vλλsialcatai cλλga ivueeyi goovai asta maitλtλcaidacλdλ tλtλcaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña loodami.

8

¹ Dai aidλ tuigaco mui γλnλmpagi oodami siaaco daacatadai λSuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi λSuusi vai γλmamaatλrdamiga daidλ itλtλdai:

² —Soigiñλlidi aanλ idi oodamicλdλ, caaayi vaica taisai istami giñλλmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. ³ Dai ismaitaugacai ootosa aanλ sai noonoigλna goovai susuiquituan tada goovai voiγamu. λλmoco alia mλcasdλrλ dada di —ascaiti λSuusi.

⁴ Taidλ λmamaatλrdamigadλ aa noragi daidλ itλtλdai:

—¿Voorλ bibidana mosλλqui oodami tanai siaaco maitiipu istumaasi dai tomali oidacami? —astatλdai λmamaatλrdamigadλ.

⁵ Taidλ λSuusi tλcacai daidi tλtλdai:

—¿Mλλqui paana viaa aapimλ? —astλtλdai.

Taidλ λmamaatλrdamigadλ itλtλdai:

—Cuvaracami atλviaa —astλtλdai.

⁶ Tai amaasi λSuusi tλjai λoodami sai dλvλλrapi daraivana, dai λgai vui λpaana dai gamamagi. Dai gooquiλrλ saasarai dai maa λgai γmamaatλrdamiga tai λgai taacogi λoodami. ⁷ Dai viaacatadai λgai χiλλqui vatora λrρλ taidλ λSuusi pocaiti sai baigλλlidi Diuusicλdλ dai gatλjai taacogidaragai λrρλ. ⁸ Vλλscatai gauu dai tatascovai. Dai gooquiλrλ λmpagi cuvaracami aasarai saasaquigadλ ismaacλdλ baivito. ⁹ Daidλ λoodami ismaacλdλ gauu λrparλ maacova milλcatadai. Taidλ λSuusi ootoi sai noonoigλna. ¹⁰ Dai λgai tλsai vaarcuλrλ λmadu γmamaatλrdamiga dai iji Dalmanuta dλvλλriamu.

—————
¹¹ Tai amaasi dada λfariseo siaaco daacatadai λSuusi dai gaaatagaimi λmadu λSuusi. Daidλ λfariseo mosnλida λlilitadai sabaig λrvaavoi isλSuusi istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidλ ivueeyi λgai, dai aagidi sai tλgidana λmo istumaasi gλducami tλvaagiaiñdλrλ.

¹² Taidλ λSuusi gλgλrλ sobλvλi daidλ itλi:

—¿Tuimλsidλ giñtaanλi aapimλ istumaasi gλgλrducami? Sλλlicλdλ angλnaagidi sai maitλλgimu aapimλ tomali λmo istumaasi gλducami —astλi λSuusi.

¹³ Dai anaasi viaa λgai λoodami dai λpamu tλsai vaarcuλrλ dai ii vaasadλrλ λgλλ suudagi.

—————
¹⁴ Dai maitλgito λgai isbλquiagi cuaadagai dai mosalλmo paana bλcaiticatadai vaarcuλrλ. ¹⁵ Taidλ λSuusi itλtλdai γmamaatλrdamiga:

—Gofariseo navaitigadλ dai Eroodλsi navaitigadλ maicλλgadu —astλtλdai λSuusi.

¹⁶ Vaidla amamaatar damigadla aipaco gnaatagidimi daidi caiti:

—Maiviaa aatmla paana cascadla pocaiti goovai —ascaiti.

¹⁷ Taidla asuusi maí istumaasi aatagaitadai agai daidla itatldai:

—¿Tuimasi pocaiti mlasai maiviaa paana? ¿Maitamlsquiaa maatla cal istumaasi gnaagidi aanla? ¿Tomali maitantagito nldi istumaasi ivueeyi aanla? Sallicaldla maicalga vaavoitudai aapimla. ¹⁸ ¿Maitamlsnlnleeyi aapimla dai maitamstatacaidaga? ¹⁹ ¿Maitamstagito aidlnsi bibi aanla ltaama mil oodami ltaama paana mlallqui aasarai ampagi saasaquigadla? —astatldai asuusi.

Taidla amamaatar damigadla itatldai:

—Baivustaama dan gooca —astatldai.

²⁰ —Dai aidlnsi bibi aanla amaacova mil oodami cuvaracami paanacldla, ¿mlallqui aasarai susudacami ampagi? —astatldai asuusi.

Taidla agai itatldai:

—Cuvaracami —astatldai amamaatar damigadla.

²¹ Taidla asuusi itatldai:

—¿Vllsclrla mlsmi quiaa maatla cal? —astatldai.

Suusi maiaagaitadai navaiti paana vlltarla baiyoma agaitadai agai amamaatatuldaragadla lfariseo dai Eroodlsi sai maicalgadu.

²² Dai gooquirla aayi agai Betasaidlra, mltai ami vuaapi asuusi lmo cllli mainlaadami, dai daañimi sai taatana. ²³ Taidla asuusi noviaiñdlra bli lclli dai vaidacai ugidiana lBetasaida. Dai ami vuurujiana tli glsivaraga dai vuuruidla daama darai glnoonovi, dai tlacacai sabaig istuiditadai isnlaadagi tomasi palapi. ²⁴ Taidla ismaacldla mainlaadatadai nlnlaava daidla itatldai:

—Nlidi aanl oodami lpa maasi uusi dlmos ajioopai
—ascaiti.

²⁵ Taidl lSuusi lpamu vuupuidl daama darai
ganoonovi, vaidl lcllali clлга глггито nllllnai dai
cacлга istui isnlllaavagi dai clлга nlidi vllsiaalcatai.

²⁶ Taidl lSuusi ootoi lcllali sai noragana daidl itatl dai:

—Maiti vaaqui Betasaidlrl, dai tomali maiaagiada
imaasi tomali lmaadutai —astatl dai.

²⁷ Dai gooquiara ii lSuusi lmadu glmamaatardamiga
vllsi lmarclara Sesareelra Filiposi dlvlllriara. Dai
voiyamu tlcacai lSuusi glmamaatardamiga daidl itatl-
dai:

—jVoorl giñaagai loodami? —astatl dai.

²⁸ Tai lgai aa noragi daidl itatl dai:

—Llmooco pocaiti plsaidl lrlVuaana ismaacldl vpa-
conaiña oodami dai aa pocaiti plsaidl lrlEliiasicaru, dai
aa pocaiti plsaidl lrlmo Diuusi ñiooquituldiadamigadl
—astatl dai lmmaatardamigadl.

²⁹ Tai amaasi lSuusi itatl dai:

—jDai aapimlo moora giñaagai? —astatl dai.

Taidl lPiiduru itatl dai:

—Aapiara lrlCristo dai Diuusi gllootoi —astatl dai.

³⁰ Dlmos lSuusi sllicldl daí sai maiaagidiña tomali
lmaadutai.

³¹ Dai amaasi lSuusi glaagacai mamaatluldimi dai
aagidi sai lgai viaacata dai lmo sllicami dai viaacata dai
issllicldl soimaa taatagi dai aagidi sai mosgajiaadlra
viaa agaitadai ltltaanldami lmadu lpapaali tltlaanl-
damigadl dai lmadu lmmaatatluldiadami sllicami.
Dai aagidi lrl ml sai muaa agaitadai dai aagidi sai
bovaica tasaicldl duaaca agaitadai. ³² Vllsi gomaasi

CALL SALLI aagidi AΓAI GAMAMAATARDAMIGA. TaidA APiIDURU ACovAI vaidacAI dai bagaidimi. ³³ TaidA ASuusi ajaco CΛquiva dai nΛnΛidi GAMAMAATARDAMIGA dai bagaimi APi-iduru aduucAI:

—MaitigiñΛΛmadu aimARda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai maitlaagAI isivuaadagi aanΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi —astΛtΛdAI.

³⁴ Dai amaasi vaí ASuusi GAMAMAATARDAMIGA ΛΛmadu Aoodami daidA itΛtΛdAI:

—IsΛmaadutAI giñoidatucuda Aliada maitlaagAI isΛΛgi gATAgitocagi, dai gΛaagAI isvΛΛscΛrA baigΛducagi siΛ-duñiada GAMUAATUDA giñvaavoitudaitAI daida giñoidatucuda. ³⁵ DΛmos sioorA ivuaadagi istumaasi Λgi AΓAI ipΛlidi, AΓAI GIA imimu Diaavora ΛΛmadu. DΛmos sioorA baigΛduu dai muquiagi giñvaavoitudaitAI dai AΛgidi Diuusi ñiiooquidA AΓAI GIA CΛΛgACΛrA vusaimu. ³⁶ Tumaasi ARcΛΛgAI oodami vΛΛtarA isgamaitlaagAI vΛΛsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibΛadA Diaavora ΛΛmadu imiagi. ³⁷ Tomali AΛmaadutAI maitistutuidi isgaa namΛquidagi dai CΛΛgACΛrA vuusiagi. ³⁸ IsΛmaadutAI siaa Aradagi isgΛmaa-siuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudAI dai ismaatA giññiiooqui aanΛ iñsmaacΛdA viaa AΛmo sΛΛlicami AΛrA siaa ArogIadamu AΓaicΛdA siΛΛscadA giñooga tΛΛgidagi isaliAsi viaa aanΛ guvucadagAI dai diviagi aanΛ AτAtΛaañicarudA ΛΛmadu —astΛtΛdAI ASuusi.

9

¹ DaidA ASuusi itΛtΛdAI AΛrA:

—SΛΛlicAdA aangΛnaagidi sai oidaga ΛΛmadutAI tami ismaacAdA maicoiya aΓAI asta siΛΛscadA tΛΛ ismaasi siaaco tΛaanΛi Diuusi gΛguvucadacAdA —astΛtΛdAI ASuusi.

² DaidA ASuusi bonaadami tasaicAdA vaidacAI APiIDURU, ΛΛmadu AJacovo, ΛΛmadu AVuaana, AΛmo tΛca tuvidacΛrA

dai ami ΔSuusi Δmarλdui vuitari gΔmamaatλrdamiga. ³ Daidλ λyuucusidλ dadadaquitu dai cλλga tootoatu λpa maastu cλvai tomali λmo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi. ⁴ Dai Δmamaatλrdami tλλ ΔEliiasicaru Δλmadu Moseesacaru vaidλ gaaatagai ΔSuusi Δλmadu. ⁵ Taidλ ΔPiiduru itλtλdai ΔSuusi:

—Mamaatλtuldiadami, vλλsi λrcλλagai istami daraaja aatλmλ tatai duuñi vaica uucusai λmoco aapi gλvλλtarλ dai Δmai Moseesa vλλtarλ dai Δmai Eliiasi vλλtarλ —astλtλdai ΔPiiduru.

⁶ Δmamaatλrdami alia duduaadimucata dai, daidλ ΔPiiduru maimaatλcatadai istumaasi aagaitadai. ⁷ Tai amaasi divia λmo icomai dai iifña, daidλ licomai saagida caidatu λmo ñiooqui ismaacλdλ icaiti:

—Idiavλr giñmara ismaacλdλ alia oigλdai aanλ cλλgavλr λλgiada —ascaiti λñiooqui.

⁸ Dai otoma aipaco nλnλaava λgai dai camaitλλ λcλcλλli mosλca ΔSuusi λλgi.

⁹ Dai aidasi tλaapañimi λgai λtuvidacaiñdλrλ, ΔSuusi dai gΔmamaatλrdamiga sai maiaagidiñña tomali Δmaadutai istuma tλλ λgai asta siλλscadλ duaacagi λgai coidadλ saagidaiñdλrλ.

¹⁰ Cascadλ maiaagidi λgai tomali Δmaadutai, dλmos aipaco gλntλcacaitadai λgai istλiya λlidi ΔSuusi aagaitai isduaaca agai coidadλ saagidaiñdλrλ. ¹¹ Dai amaasi tλcaci λgai ΔSuusi daidλ itλtλdai:

—¿Tuisidλ icaiti Δmamaatλtuldiadami sλλlicami saidλ ΔEliiasi λrλga viaacata dai isdiviagi isaapi? —astλtλdai Δmamaatλrdami.

¹² Taidλ ΔSuusi aa noragi daidλ itλtλdai:

—Vaavuava istumaasi aagai Δmamaatλtuldiadami Diuusi sλλlicamigadλ sai ΔEliiasi viaacata dai isλλrλga diviagi dai soifñagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ giñagaitai aanλ ismaacλdλ viaa λmo

salllicami ansai alia soimaa taata iñagai dai mlsai amari-adlra giñviaa agai. ¹³ Damos aanl anglnaagidi saidl lEliiasi cadivia, mltaidl idui lgaicldl vllsi istumaasi ipali, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquidlra ml-saidl iduñia agaitadai lgaicldl —astltdai lSuusi gmlma-atlrdamiga.

¹⁴ Dai gooquilara lramu aayi lgai siaaco daraajatadai lгаа mamaatlrdami, dai tll mui oodami lgai sicoli. Dai ami lmadu gaaatagaitadai lrla mlmamaatluldiadami salllicami. ¹⁵ Dai aidsidl loodami tll lSuusi vllscatai maitll isducatai gantlatgitoagi dai vui voopoi dai viaat-ulda agai. ¹⁶ Taidl lSuusi tlacacai daidl itltdai:

—¿Mltumaasi aatagai aapiml lmadl giñmamaatlrdamiga? —astltdai.

¹⁷ Tai lmaadutai ismaacldl ami daraajatadai aa noragi daidl itltdai:

—Mamaatluldiadami, glvuapianta giñmara ismaacldl viaa lmo Diaavora tlaañicarudl dai goDiaavora tlaañicarudl muudutuli. ¹⁸ Tomasiaaco dlvllrapi dadaitudaiña goDiaavora tlaañicarudl dai totostudai tlñidl dai clclrlantudai taatamudl, vai cascldl goovai maiviaa glguvucadaga dai aanl caaagidi gmlmamaatlrdamiga sai vusaidana goDiaavora tlaañicarudl tai maitistui —astltdai lcllli.

¹⁹ Taidl lSuusi baamuan tada daidl itltdai:

—Aapiml oodami maivaavoidaracami, ¿asta silascadl uucami viaacamu aanl isglhlmlmadu daacagi? Giñvuap-idavurai goali gllli —astltdai lSuusi.

²⁰ Mltai vuapri siaaco daacatadai lgai. Dai aidsidl lDiaavora tlaañicarudl tll lSuusi suiquituli lgai lali gllli taidl lali gllli dlvllrapi gli, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi tlñidl. ²¹ Taidl lSuusi tlacacai loogadl daidl itltdai:

—¿Vlaquiidla abiaadlra ponlvueeyi goovai? —astatl-dai.

Taidla loogadla itatl-dai:

—Aliducatai abiaadlra. ²² Dai goDiaavora tlaañi-carudla muiyoco imidagai taiyara dadaitudaiña dai sudaral muua aliditai. Dai plsaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vllataral, soigi glllda aatlamaclda dai garsoiña —astatl-dai loogadla.

²³ Taidla lSuusi itatl-dai:

—Palsistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vllataral tomali lmo istumaasi maisijaiga —astatl-dai lSuusi.

²⁴ Taidla lali gllli oogadla gglara iña daidla itatl-dai:

—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aanla —astatl-dai.

²⁵ Dai aidlasi tlla lSuusi isami glnampaidimi mui oodami lgai bagaimi lDiaavora tlaañi-carudla daidla itatl-dai:

—Diaavora tlaañi-carudla maiñioocadami dai maitl-caidacami aanla angltlaanli pldai vusaiña. Dagitoñi idi ali gllli dai camaivapaclda lramu idilra —astatl-dai lSuusi.

²⁶ Taidla lDiaavora tlaañi-carudla gglara iña dai lramu suiquituli lali gllli, dai vuusaicai muuquiadla ducai viaa lgai lali gllli vai muidutai pocaitimi sai casi lrmuuquiadlcatadai. ²⁷ Dlamos lSuusi noviaiñdlra bli dai vañigi taidla lali gllli clquiva.

²⁸ Taidla lSuusi vaa lmo quiiyara, taidla lmamaatlar-damigadla lcovai tlcacai daidla itatl-dai:

—Tuisidla maitistui aatmla isvusaidagi lDiaavora tlaañi-carudla —astatl-dai.

²⁹ Taidla lSuusi itatl-dai:

—Idi Diaavora tllañi-carudla alia sijaiga vusaidaragai casclda avlnacai maitaugacai gamamaadagi vai poduucal vuvacal goovai —astatl-dai lSuusi.

³⁰ Dai aidasi iji l'gai abiaadlrl Galileeamu salli dl'gavusai d'amos l'Suusi maitipl'liditadai ismatiagi tomali l'mo oodami, ³¹ mamaatl'tulditadai l'gai gl'mamaatl'rdamiga cascldl dai aagiditadai sai l'gai viaacatadai l'mo s'alicami dai m'asai t'l'gida agaitadai aa oodami sai l'gai muua agaitadai sai v'l'scrl l'gai bovaica tasaicldl duaaca agaitadai. ³² D'amos l'mamaatl'rdamigadl maimaatl calcatadai istumaasi aagidi l'Suusi dai duduaadicuitadai l'gai iscl'aga t'cacagi.

³³ Dai amaasi aayi l'gai Capernaumlrl. Dai aidasi calmo quiiyrl daraajatadai l'gai, taidl l'Suusi it'ldai gl'mamaatl'rdamiga:

—l'Matumaasi aatagaimi aapiml voyiaiñdlrl iimlati? —ast'ldai.

³⁴ D'amos l'mamaatl'rdamigadl mosdodoli vii, voyiamu aagaimitadai l'gai sai ismaacldl vaamioma namlga cascldl. ³⁵ Tai amaasi daiva l'Suusi dai va' l'baivustaama dan gooca gl'mamaatl'rdamiga daidl it'ldai:

—Is'maadutai vaamioma namlaca l'liadagi l'gai gl'aagai ismaigl'ducldl l'liadagi dai gl'aagai issoicldagi v'l'scatal —ast'ldai l'Suusi.

³⁶ Amaasi bl'i l'Suusi l'mo ali gl'li daidl gl'mamaatl'rdamiga saagida cli dai gooquiylrl mootoi daidl it'ldai gl'mamaatl'rdamiga:

³⁷ —Tomasioorl sioorl vaavoitudai giñmamaatl'tuldiaraga dai cascldl oigldai idi ali oodami, l'gai giñoigldai aanl l'rl. Dai l'gai ismaacldl giñoigldai aanl l'gai oigldai l'gai ismaacldl giñootoi —ast'ldai l'Suusi.

³⁸ Amaasi l'Vuuaana it'ldai:

—Mamaatatludiadami, taa aatama amo calli vai aagai gatltaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tatltaañi-carudl oodamiaĩndarl. Damos maigrallmadu aimarai lgai tltai cascada dai —astatldai lVuuaana.

³⁹ Damos lSuusi itatldai:

—Maitavar daidiada. Maitatiipu tomali amaadutai isivuaadagi istumaasi galarducami aagaitai giñtalltaraga dai gooquiara giññoquiadagi. ⁴⁰ Sioora maitarvui caatcagi lgai garpa maasi tlgito. ⁴¹ Tomasioora sioora baigalliaragacada ganoidagi tomasi amo avasi suudagi giñvaavoitudaitai aapima sallicaada Diuusi maaquimu lgai amo istumaasi callgaducami.

———

⁴² Tomasioora sioora soimaasi iduiñtulda liadagi amoco ismaacada utudama giñvaavoitudagi siooma lrcallgai lgai vlltarl mllscusivuan vulidagi amo gla mouturui dai gla suudarl daitudagi. ⁴³⁻⁴⁸ Dai islmaadutai iduñia liadagi amo istumaasi soimaascami ganoonovicada silra gllcasocada silra gvnuurujicada baiyoma glaagai ispoliada lgai ismainoonova silra mailcaso silra maivuuruju dai maisuu lDiaavora llmadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi gtaatacana dai tomastuigaco mllcana tai baiyoma isimiagi Diuusi llmadu. ⁴⁹ Dai tomasioora sioora callgacarl oidaca liadagi aliysi soimaasi taatatludiaagai aa oodami. ⁵⁰ Aliysi glaagai aapima iscallgacarl oidacagi vai aa oodami ipliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñioquida poduucai isduucai amo oodami siooma cueeyi cuaadagai yoovicami —astatldai lSuusi gammamaatardamiga.

¹ Tai amaasi ΔSuusi ii Capernauumaiñdara. Judea dλvλlriamu vaasadara laqui Jordán. Tai λpamu gλnλm-pagi oodami siaaco daacatadai ΔSuusi vai λgai mamaatl-tuldimi poduucai isduucai ivuaadana λgai vλλscara. ² Tai λmoco λfariseo miaadara guuquiva siaaco daacatadai ΔSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda λlidi λgai ΔSuusi cascada tλcakai sabai oidaga oigaragai ismo cλλli dagitoagi gλooñiga. ³ Taidλ ΔSuusi aa noragi daidλ itatadai:

—¿Tumaasi gλntλjai Moseesacaru? —astatadai ΔSuusi.

⁴ Taidλ λfariseo itatadai:

—ΔMoseesacaru gλrmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dλmos sai glaagai ismamaacadagi λmo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astatadai λfariseo.

⁵ Taidλ ΔSuusi itatadai:

—Alisλi λrsoimaasi ivuaadami oodami cascada poduucai aagidi λgai ΔMoseesacaru. ⁶ Dλmos aidλsi tucamidara idui Diuusi gooidigi, idui cλλli dai ooqui, ⁷ cascada λcλλli viaa isdagitoagi gλooga λmadu gadla dai vλλnagi λmo ooqui. ⁸ Dai poduucai ducami si λraliλmo oodamicagi λgai. ⁹ Cascada ismaacada λmapagidi Diuusi λoodami maitlagai isdadagitodagi —astatadai ΔSuusi λfariseo.

¹⁰ Dai aidλsi aayi ΔSuusi λmo quiiyara taidλ λma-maatλrdamigada λpamu tλcakai astaiya λlidi λgai ismaacada aagaitadai λgai. ¹¹ Taidλ ΔSuusi itatadai:

—Sioora dagitoagi gλooñiga dai vλλnagi λmai ooqui λgai soimaasi ivueeyi gλooñiga λragadada vui. ¹² Dai ismo ooqui dagitoagi gλcuna dai vλλnagi λmai cλλli λgai λpλ soimaasi ivueeyi —astatadai ΔSuusi.

¹³ Mλtai aidλ vuaari ΔSuusi chilλqui aali sai taatana. Dλmos λmamaatλrdamigada bagaidimi λoodami

ismaacɫdɫ vuaaraimi ɫaali. ¹⁴ Dai aidɫsi tɫɫ ɫSuusi aliaɫ baamu daidɫ itɫɫdai ɫgai gɫmamaatɫrdamiga:

—Dagitonvurai goaali vai dadana siaaco daja aanɫ dai maitavɫr daidiada. Siaaco gatɫaanɫi Diiusi ɫrɫgai vɫɫtarɫ ismaacɫdɫ ɫpan ducami aali. ¹⁵ Sɫɫɫicɫdɫ angɫnaagidi sai sioorɫ maivaavoitudagi Diiusi ɫpan ducai ɫmo aliducami ɫgai maiimimu siaaco gatɫaanɫi Diiusi —astɫɫdai ɫSuusi.

¹⁶ Dai moomotoi ɫgai ɫaali dai daama darai gɫnoonovi dai siaa duutuli.

— — — — —

¹⁷ Dai aidɫsi apiaimɫitadai ɫSuusi, tai voiɫrɫ ɫɫrɫitai aayi ɫmo cɫɫli dai vaidɫrɫ gɫtootonacɫdɫ cɫquiva daidɫ itɫɫdai:

—Mamaatɫtuldiadami cɫɫ tuigacami, ¿tuma duuna aanɫ dai vɫɫscɫrɫ oidacana Diiusi ɫɫmadu? —astɫɫdai.

¹⁸ Taidɫ ɫSuusi itɫɫdai:

—¿Tuiɫasi cɫɫ tuigacami giɱaagai? Aliaɫmadugava cɫɫ tuigacami dai ɫgai ɫrDiiusi. ¹⁹ Aapi cɫɫga maatɫ istumaasi iɫɫidi Diiusi isivuaadagi oodami maitigaɫɫsiada gaooɱiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaɫɫsiada gavus-tuidaga, dai maitiyaatagɫda, dai maitigavupuiiuramadada dai siaa iduutuuda gɫooca dai gɫdaada —astɫɫdai ɫSuusi.

²⁰ Taidɫ ɫcɫɫli aa noragi daidɫ itɫɫdai:

—Mamaatɫtuldiadami, vɫɫsi gomaasi ansiaa duutudai aanɫ aliducatai abiaadɫrɫ —astɫɫdai.

²¹ Taidɫ ɫSuusi baigɫɫiaragacɫdɫ ɫɫɫidi ɫcɫɫli daidi tɫɫdai:

—ɫmo istumaasi aviɫɫga ɫsɫiduɱiagi. Imiɱi dai gagara vɫɫsi ɫstuma viaa dai oida ɫtumiɱsi ɫsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tɫvaagiɫrɫ. Dai gooquiɫrɫ divia daidɫ iɱooida. Dɫmos ɫrɫga glaagai ɫsbaiɫducagi siɫduɱiada gɫmuaatudagi giɱvaavoitudaitai —astɫɫdai ɫSuusi.

²² Damos aidasi caλ acλali imaasi alia soigalli dai imacai soigalliatugai aliasi argavidacamicatadai agai cascada.

²³ Tai amaasi λSuusi aipaco nλnλaava daida itatadai gamamaatardamiga:

—Gia sijaiga isganviipidacami gandagituagi isDiuusi taaanadagi dai soicadagi sai cλga gantatagitocana —astatadai.

²⁴ Taida λmamaatardamigada maitλλ isducatai gantatagitoagi pocaititai λSuusi, damos λSuusi itatadai λpamu:

—Giñaaduñi gia sijaiga isagai ismaacada mosacaasi ganvustuidagarλ tatagitoi dagituagi isDiuusi soicadagi iscλga gantatagitocagi aliasi ganviipidacatai agai.

²⁵ Siooma maisijaiga λmo muura vλλtarλ isvaquiagi λmo oyi dagadλamu sλλi isλmo gvviidacami dagituagi isDiuusi soicadagi iscλga gatagitocagi —astatadai λSuusi.

²⁶ Dai aidasi caλ agai imaasi maitλλ isducatai gantatagitoagi dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Voorλ istutuididλo iscλgacarλ vuvaquiagi? —ascaiti.

²⁷ Taida λSuusi vui nλnλaava daida itatadai:

—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, damos Diuusi gia istutuidi. Diuusi vλλsiaacatai istutuidi isiduñiagi —astatadai λSuusi.

²⁸ Tai amaasi itatadai λPiiduru:

—Mamaatatuldiadami, aatλmλ viaa vλλsi tλstuma viacatadai gloidatucuda λrλlilitai —astatadai.

²⁹ Taida λSuusi aa noragi daida itatadai:

—Sλλicada anganaagidi sai tomasioora sioora dagitoagi gλquii dai gλsisiλagi, dai gλsusuculi, dai gλooga, dai gadλλ, dai gλooñiga, dai gλmaamara, dai gadλvλλraga giñvaavoitudaitai aana dai vaavoitudaitai

Diuusi ñiooquidλ, ³⁰ λgai viaacamu idi oidigarλ λmo siento vaamioma baabaqui, dai siisilλgi, dai susuculi, dai dλλdλcamu, dai maamaracamu, dai dλdλλvλracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai siλλscadλ imiagi λgai idi oidigaiñdλrλ vλλscarλ oidacamu Diuusi λλmadu. ³¹ Dλmos mλλca siaaco gatlaanli Diuusi muidutai ismaacλdλ vaamioma tlaanli tami mλλca sioma maitlaanλdamu dai ismaacλdλ sioma maitlaanli tami, mλλca vaamioma tlaanλdamu —astλtdai λSuusi.

³² Dai λmo imidagai voyamu iimlitadai λgai catλλtλidimi Jerusaleena λSuusi baitλqui imlitadai gλmamaatλrdamiga, vaidλ λmamaatλrdamigadλ maitλtgaitadai istumaasi gλntλtλgitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taidλ λSuusi λramu λcovai vuvaitu λbaivustaama dan gooca gλmamaatλrdamiga, dai aagidi isducatai λrλduñia agaitadai λgaicλdλ. ³³ Daidλ itλtdai:

—Aapimλ nλidi tλscatλtλidimi Jerusaleenλrλ, mλsi-aaco giñtλλgida agai aanλ ismaacλdλ viaa λmo sλλlicami. Giñtλλgida magari λbaitλguucacamigadλ paraali λλmadu λmamaatλtuldiadami sλλlicami isλgai gatlaañimu mλ-saidλ giñmuaana. Giñtλλgidamu λgai aa sibλadλrλ oidacami. ³⁴ Dai giñparundada magari dai saasasa magari giñtuucuga dai giñsisiviada magari dai giñmuaa magari. Dλmos bovaica tasaicλdλ λramu duaacamu aanλ coidadλ saagidañdλrλ —astλtdai λSuusi.

³⁵ Tai amaasi λJacovo λλmadu λVuaana λSevedeo maamaradλ miaadλrλ guuquiva siaaco daacatadai λSuusi daidλ itλtdai:

—Mamaatλtuldiadami, aatλmλ ipλlidi pλsiduñiagi tλs-ducatai gλaagida ragai —astλtdai.

³⁶ Taidλ λSuusi itatλdai:

—¿Tumaasi ipalidi aapimλ isiduñia aanλ? —astatλdai.

³⁷ Tai λgai itatλdai:

—Siλλscadλ aapi vλλsia daama λrgabaitλcλaacamicagi gλrmaacañi oigaragai tataidλ λrtatλaanλdamica aatλmλ —astatλdai.

³⁸ Tai amaasi λSuusi itatλdai:

—Aapimλ maimaatλ mλstumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidλna aapimλ issoimaasi taatagi siλλ soimaa taata iñagai aanλ? —astatλdai λSuusi.

³⁹ Tai λgai aa noragi daidλ itatλdai:

—Istutuidiatata —astatλdai.

Taidλ λSuusi itatλdai:

—Sλλicλdλ λrvaavoi. Aapimλ gia soimaa taatamu siλλsi soimaa taata iñagai aanλ. ⁴⁰ Dλmos aanλ maitistutuidi isdaraasagi tatλaanλdami baiyoma λgi Diuusi gλrooga daraasamu tatλaanλdamicagi —astatλdai λSuusi.

⁴¹ Dai aidλsidλ λгаа baivustaama mamaatλrdami cai gomaasi baacoi λJacovo λmλadu λVuaana vui. ⁴² Dλmos λSuusi vai λgai daidλ itatλdai:

—Cλλ maatλ aapimλ sai ismaacλdλ maitλrjudidú saagida λbaitλcλaacami gλpripioñiga duucai nλidi glaaduñi dai ismaacλdλ vaamioma gatλaanλi sλλicλdλ tatλaañicui. ⁴³⁻⁴⁴ Dλmos aapimλ gλnsaagida maitlaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioora λrbaitλcλaacamicagi glaagai issoicλdagi vλλscatai. ⁴⁵ Poduucai isduucai ivueeyi aanλ iñsmaacλdλ viaa λmo sλλicami. Aanλ gia divia oidigara maisiu isgiñsoicλdagi aa baiyoma divia aanλ dai soicλda iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cλlgacλra vuvacλna mui oodami —astatλdai λSuusi.

⁴⁶ Amaasi aayi űgai Jericooűűű dai aidűsi cavuűaquimi abiaadűűű űSuusi űűmadu űmamaatűűrdamigadű dai muidutai aa oodami, vai űmo cűűűli mainűaadami Vatimeo tűűűgiducami Timeo maradű, voi ugidiana daacatai gataanűi oidicami. ⁴⁷ Dai aidűsi caű űcűűűli ismiaadimi ami űSuusi otoma iĩñoquidimi daidű itűtűdai:

—Suusi Davi cajiudadű soigigűűűda aanűcűdű —astűtűdai.

⁴⁸ Tai muidutai baĝaimi sai maitadacana, dűmos űcűűűli vaamioma iĩñacai daidű icaiti:

—Davi maradű soigigűűűda aanűcűdű —ascaiti.

⁴⁹ Taidű űSuusi cűquiva, daidű itűtűdai gűaaduñi:

—Baigovai avűű vaidű —astűtűdai.

Taidű űoodami vai űmainűaadami dai avűnaquidimi daidű itűtűdai:

—Baigi gűűűliada, otoma icűquiva, gűűvaidiava űSuusi —astűtűdai.

⁵⁰ Taidű űcűűűli otoma maigovai daitu gűsuaa dai otoma cűquivacai ii siaaco daacatadai űSuusi. ⁵¹ Taidű űSuusi itűtűdai:

—¿Tumaasi iűűlidi aapi isgűduiñda aanű? —astűtűdai.

Taidű űmainűaadacűdű aa noragi daidű itűtűdai:

—Mamaatűtuldiamidi, nűada iĩűlidi aanű —astűtűdai.

⁵² Taidű űSuusi itűtűdai:

—Casi aapi istutuidi isiműdagi, giñvaavoitu aapi cascűdű canűnűaava —astűtűdai.

Mosűotűi űgai taidű űcűűűli istui isnűnűaavagi, dai oű űSuusi voiyamu.

11

¹ Dai aidűsi camiaadimi űgai Jerusaleenűűű ugidana iiműitai Betapagi dai Betania vuidűűű űOliivosi giidi, taidű űSuusi ootoi gooca gűmamaatűűrdamiga. ² Daidű itűtűdai:

—Iimivurai mamocoro ali quiiyara, dai msiuu du-
ucu aiyagi tlagimu aapimla mo asñiitu vulicami. Agai
maiquiaa dadaaljai tomali amaadutai. Upanavurai dai
vuaapa. ³ Dai ismaadutai gantacacagi mastuisida
povueeyi vurai aagida ansai aanla tlgito, ansai otoma
aramu ootsoda inagai —astatadai lSuusi glamamaatar-
damiga.

⁴ Tai agai iji, dai tala asñiitu vai mo quitaagiña vuli-
catadai voiyara, dai uurai. ⁵ Tai lamadutai ismaacada ami
daraajatadai itatadai:

—¿Matuma vueeyi? ¿Tuimasi uupaisai goasñiitu?
—astatadai.

⁶ Tai agai aa noragi dai aagidi istatadai lSuusi tai agai
dagito masblquiagi asñiitu. ⁷ Tai agai otoma blidacai
asñiitu lSuusi. Dai asñiitu daama darai gansusuaa, taida
lSuusi daamioma daiva. ⁸ Tai muidutai aa oodami voiyara
aligaimi gansusuaa dai aa guicuta uusi maamarada dai
voiyara tuajaimi dai poduucai tatlagidi agai lSuusi isalia
saa duutudai.

⁹ Dai agai ismaacada baitaqui iimlitadai dai ismaacada
gooquiara iimlitadai iinaquimi daida icaitimi:

—Alia saa duutudai aatama Diusi. Aatama ipalidi
sai Diusi calgacara nijadana goovai ismaacada divia
Diusi guncadadacada. ¹⁰ Dai alia baiganliadamu valls-
catai ismaacada tlaanada goovai. Goovai larai Davicaru
cajiudad. Sallicada saa duutudai aatama Diusi gar-
baitaclaacamiga —ascaitimi agai.

¹¹ Taida lSuusi aayi Jerusaleenara, dai vaa agala quiu-
upaigadara ljudidíu. Dai aipaco nlnaava dai nlnidi
istumaasi oidaga ami, dai gooquiara ii Betaaniamu lam-
madu lbaiivustaama dan gooca mamaatardamigada, casi
arurunococatadai cascada.

¹² Dai siaadico aidasi iji ʔgai Betaaniaiñdʔra tai aayi biuugigai ʔSuusi. ¹³ Dai ʔgai mʔcasdʔra tʔl ʔmo iigosi dʔʔdʔ cʔʔga tʔtʔdogi aagadʔ. Dai ʔgai ii dai nʔnʔidi sabai ibaidaga, dʔmos maitʔl tomali ʔmo iibiadʔ mosgoʔʔgi aagadʔ maiquiaa aayi istuigaco ibiatai ʔgai cascʔdʔ.

¹⁴ Amaasi ʔSuusi itʔtʔdai ʔiigosi dʔʔdʔ:

—Tomali ʔmo imidagai camaiugimu tomali ʔmaadutai gʔibaidaga —astʔtʔdai.

Vaidʔ ʔmamaatʔrdamigadʔ caʔ.

—————

¹⁵ Dai gooquiʔra aayi ʔgai Jerusaleenʔra. Dai aidasi vaa ʔSuusi ʔgʔl quiuupaigadʔra ʔjudidíu, dai vuvaidimi vʔʔscatai ismaacʔdʔ ami gagaagarai dai ismaacʔdʔ gasaapʔdai. Dai aipaco suuli memesagadʔ ismaacʔdʔ cambiando ʔjudidíu quiuupaigadʔ tumiñsigadʔ ʔmadu daraicarudʔ ismaacʔdʔ gagaagarai tutugu;

¹⁶ Dai maidagito tomali ʔmaadutai iscucuʔspʔticagi gʔvustuidaga quiuupai ʔraana. ¹⁷ Dai glaagacai mamaatʔtuldimi daidʔ itʔtʔdai:

—Diuusi ñiooquidʔra aduucai oojisi: “Giñquii itʔʔgid-ucamu quii mamaadaragai vʔʔtʔra tomastuma oodami ami gamamaadadamu”, ascaiti Diuusi ñiooquidʔra. Dʔmos aapimʔ ʔran duucai ivueeyi ʔsivogami tami Diuusi quiidʔra —astʔtʔdai Suusi ʔoodami.

¹⁸ Taidʔ ʔbaitʔguucacamigadʔ ʔrapaali ʔmadu ʔmaatʔtuldiadami ʔʔʔlicami caʔ iscaiti ʔSuusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poʔlilitadai isvʔʔsi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaidʔ ʔoodami vʔʔscatai maitʔʔgaitadai isducatai gʔntʔʔgitoagi caʔcatai isducatai mamaatʔtuldi ʔSuusi. ¹⁹ Dʔmos ʔSuusi mostuca tai ii abiaadʔra.

—————

²⁰ Dai siaadico quiamoco dɔgavusai ɔgai dai tɔɔ li-igosi dɔɔdɔ vai cagaquisapi tatacadɔaiɔndɔrɔ abiaadɔrɔ.

²¹ Taidɔ ɔPiiduru tɔgito daidɔ itɔtɔdai ɔgai ɔSuusi:

—Mamaatɔtuldiadami, daɔni goiigosi dɔɔdɔ ismaacɔdɔ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —astɔtɔdai.

²² Taidɔ ɔSuusi aa noragi daidɔ itɔtɔdai:

—Vaavoitudadavurai Diuusi. ²³ Sɔɔɔɔɔɔɔɔ angɔnaagidi, sai tomasioora sioora sɔɔɔɔɔɔɔɔ ɔɔɔga giɔɔvaavoitudadagi ɔɔɔga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi sɔɔɔɔɔɔɔɔ sijiacami. ²⁴ Cascɔdɔ angɔnaagidi sai mɔsiɔɔscadɔ taanɔdagi Diuusi ɔmo istumaasi gɔnɔmamaadiɔrɔ dai mɔssɔɔɔɔɔɔɔɔ vaavoitudadagi isɔgai istutuidi isgɔnmaquiagi viaacamu aapimɔ mɔstumaasi taaɔɔiagi. ²⁵ Dai mɔsiɔɔscadɔ gamamadadagi mɔsviaacagi ɔmoco gɔnsaayu oigɔldavurai, vai giɔnooga ismaacɔdɔ tɔvaagiɔrɔ daja gɔnoigɔldana gɔnsoimaascamiga ɔrɔ.

²⁶ Dai mɔsiaapimɔ maioigɔldagi, tomali gɔnooga ismaacɔdɔ tɔvaagiɔrɔ daja maitɔnoigɔldamu ɔrɔ —astɔtɔdai.

—————
²⁷ Dai amaasi aayi ɔgai ɔramu Jerusaleenɔrɔ. Dai aidɔsidɔ ɔSuusi ɔgɔɔ quiuupaigadɔrɔ ɔjudidɔ ɔrana aimɔraitadai, tai miaadɔrɔ guuquiva ɔbaitɔguucacami-gadɔ ɔrɔpapaali ɔɔmadu ɔmamaatɔtuldiadami sɔɔɔɔɔɔɔɔ, ɔɔmadu ɔsonɔrɔ guucacami, ²⁸ daidɔ itɔtɔdai:

—¿Tuma sɔɔɔɔɔɔɔɔ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toora gɔmaa sɔɔɔɔɔɔɔɔ pɔsai pomaasi ivuaadana? —astɔtɔdai.

²⁹ Taidɔ ɔSuusi aa noragi daidɔ itɔtɔdai:

—Aanɔan ɔrɔ gɔntɔcacagi ɔmo istumaasi mɔscɔɔɔɔga giɔɔaa noragidagi dai giɔɔaagidagi istumaasi giɔntɔcaca iɔɔgai, nai aana ɔrɔ gɔnaagidagi istuma sɔɔɔɔɔɔɔɔ

ivueeyi aanλ gomaasi. ³⁰ ¿Toora ootoi λVuaana sai vaponana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagavλrai, noragida —astλtλdai λSuusi.

³¹ Vaidλ λcλcλλli aipaco gλnaagidimi daidλ icaiti:

—Isputλiya aatλmλ sai Diuusi ootoi λVuaana goovai povλrtλλdan tada tλsai tuisi maivaavoitu. ³² Isbai potλλna aatλmλo sai oodami ootoi —ascaiti λtλtλaanλdami.

Alil λbλiditadai λgai loodami cascλdλ. Cλλga maatlcatadai λgai siloodami sλλlicλdλ vaavoitudai silVuaana λrDiuusi ñiooquituldiadamigadλcatadai.

³³ Dai amaasi itλtλdai λgai λSuusi:

—Maitatλmaatλ sioora ootoi λVuaana —astλtλdai.

Taidλ λSuusi itλtλdai:

—Tomali aanλ anmaitλnaagidagi tuduidλ istuma sλλlicamicλdλ ivueeyi aanλ gomaasi —astλtλdai λSuusi.

12

¹ Amaasi λSuusi glaagacai mamaatλtuldimi cuentocλdλ daidλ itλtλdai:

—λmo imidagai oidacatadai λmo cλλli dai li uuvasi gλdλvλλragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadλ. Daidλ idui λpλ λmo vaaqui tλcavacami dai abiaadλrλ nuucadaca agai vλsi gλλsi.

Dai gooquiλrλ taajucamicλdλ maa gλλsi aa oodami dai mλcasi ii. ² Dai aidasi aayi yoovaragai ootoi λgai λmoco gλpioñiga sai mλtaanλna laata vuadami luuvasi varagadλ silλqui λcatadai. ³ Dλmos laata vuadami bλi lootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadλ dai maimaa toma laachi dai ootoi. ⁴ Taidλ laamudλ ootoi λmai pioñi, mλtai λgai maicarai, dai saasarai moodλ dai galnaasi ñiooqui aagidi dai mosooto λpλ. ⁵ Taidλ laamudλ ootoi λmai gλpioñiga, mλtai λgai muaa. Dai

gooquiara laamudla ootoi mui aa pipioñi mltai lamoco soidoodai dai saasarai tuutucugadla dai aa coi.

⁶ Dai maracata dai alalli amo calli dai alia oigadaitadai dai cuugatara ootoi polliditai: “Giñmara gia siaadara maisiaa duutudana lagi”, asallidi. ⁷ Damos laata vuadami tlagacai, airaco ganaatagidimi daidla icaiti: “Gooviava lagi ismaacada ajiagai vllsi oogadla vustuidadla glaagai tasmuaagi dai poduucai aatmla artutuidacamicamu”, ascaiti. ⁸ Dai bli dai muua dai dljoi ugidiana daitu ltuucugadla —astatadai lSuusi.

⁹ Dai amaasi lSuusi tlcacai ltlalaanladami daidla italdai:

—¿Isduuñimu ltuidacami adlvllrai lpiioñi? Divimu lagi dai codimu laata vuadami dai maaquimu lagi adlvllrai aa oodami.

¹⁰ Aapimla call maatl isduucal oojisi Diuusi ñiooquidara daidla icaiti:

Asallicami viaacami ismaacada daasa aagai Diuusi ltlalaanladamigadla ljudidíu gajiaadara viaa lagi.

Dai lagi lragai vaa ismaacada vaamioma gatlaanlada lagi.

¹¹ Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi lamo istumaasi cllgaducamicamu lagi vlltara ismaacada vaavoitudagi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara —astatadai lSuusi.

¹² Dai maatl call ltlalaanladami islagai aagada mlllidi lSuusi cascada aagai lcuento. Dai bliya llditadai ltlalaanladami lSuusi dai maisagi damos lbliditadai lagi loodami dai dagito dai iji.

¹³ Dai gooquiara ootoi ltlalaanladami lamoco lfariseo lmadu lamoco lEroodlasi aaduñda sai nldana sabai aagatudana lagi lSuusi amo istumaasi istumaasi vui

caatlcagi ajudidíu vaavoidaragada vai poduucai galpirla vuaajagi agai dudunucamiara. ¹⁴ Tai agai aayi siaaco daacata dai aSuusi daida itatadai:

—Mamaatatluldiadami, maatl aatama sai istumaasi aagai aapi arvaavoi. Dai maivuaama allidi aapi oodamicada sirganviipidacami sirsoituutuigami ara. Mosgama-maatatluldi aapi istumaasi Diuusi iralidi. ¿Caa gaisi tasaa namalquida aatama gocuota aga baitaclaacamigada aromamanu cho sio? —astatadai agai aSuusi.

¹⁵ Damos aSuusi maatlacata dai ismosvuiirumada aliditadai agai daida itatadai:

—Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Tuimasi da giñvuiirumada alidi? Giñtaagidavurai amo tumiñsi ismaacadaada gaaa namalquidi aapima acuota nai naida ana —astatadai.

¹⁶ Matai taagi. Vaida aSuusi nanlidi daida itatadai:

—¿Vora mooda dai vora tatlaragada viaa gotumiñsi? —astatadai.

Taida agaa aa noragi daida itatadai:

—Aga maitaclaacami mooda dai tatlaragadava —astatadai.

¹⁷ Taida aSuusi itatadai:

—Maacavurai abaitaclaacami istumaasi artuidada, dai iduñivurai istumaasi Diuusi iralidi isivuaadagi ara, agai araga baitaclaacami tavaagiara cascada —astatadai aSuusi.

Taida acacalli maita istumaasi gantatagitoagi cacatai isducatai aa noragidi aSuusi.

¹⁸ Tai amaasi iji amoco saduseo siaaco daacata dai aSuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidada vatar, cascada itatadai agai aSuusi:

¹⁹ —Mamaatatluldiadami, Moseesacaru oojisicami garvii vai pocaiti sai isamo calli muquiagi dai viaagi

glooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saida l̄suculida glaagai isvllnagi l̄viuudu dai maamatagi abaana l̄gai ismaacada muu vlltaral. ²⁰ Cuvaramicatadai gansiλλgama. Taida l̄vllasi gasiλλgi ooñigai dai muu maiquiaa maamatacai. ²¹ Tai l̄mo suculida vllna l̄viuudu dai muu l̄lra maiquiaa maamatacai. Taida l̄glmai suculida vllna dai podui l̄lra. ²² Vll cuvarami podui l̄gai vaa ooqui dai vllsi coi maimaamatacai, taida muu looqui l̄lra. ²³ Dai siλλscada duduaacagi l̄gai dai l̄ramu oidacagio ismaacada l̄rcunadlcamu looqui vll cuvarami l̄rcucunadlcatatami oidi daama —astatl̄dai l̄saduseo.

²⁴ Tai amaasi l̄Suusi aa noragi daida itatl̄dai:

—Maicllga gantatl̄gitoi aapiml̄ maimaatl̄catat iscaiti Diuusi ñiooquida dai tomali maimaatl̄catat isDiuusi viaa guvucadagai. ²⁵ Siλλscada duduaacagi coidada camaicucuntat tomali maiooñtai, mosl̄pan ducamicana l̄gai Diuusi tatl̄laañicaruda t̄lvaagil̄ra. ²⁶ Glnaagidamu aanl̄ l̄mo istumaasi aagaitat goduaacaragai. Canl̄idi aapiml̄ Mosesacaru oojada siaaco ooja l̄gai istumaasi aagidi Diuusi l̄mo uusi iipoadl̄aiñd̄l̄ra siaaco mllcatadai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catl̄vl̄pi l̄r̄l̄dui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocararu vllsicl̄ra pocaiti Diuusi: “Aanl̄ anl̄rDiuusigada Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa l̄lra” —astatl̄dai Diuusi. ²⁷ L̄gai Diuusi l̄l̄madu daraaja t̄lvaagil̄ra Diuusi l̄rDiuusigada ismaacada catl̄vaagil̄ra daraaja dai ismaacada iimia l̄gai t̄lvaagiamu. Cascada glnaagidi aanl̄ m̄l̄sai maicllga gantatl̄gitoi aagaitat sai maioidaga duaacaragai coidada —astatl̄dai l̄Suusi l̄saduseo.

²⁸ Tai ami divia λλρλ siaaco daacatadai λSuusi λmoco λmamaatλtuldiadami sλλlicami, λgai caλ istumaasi aata-gaitadai λSuusi λmadu λsaduseo dai maatλcatadai λgai isλSuusi cλλga aa noragi, cascλλ itλtλdai λgai λSuusi:

—Vλλsi ismaacλλ ipλlidi Diiusi tλsivuaadagi λtu-maasi vaamioma glaagai tλsivuaadagi? —astλtλdai λma-maatλtuldiadami sλλlicami.

²⁹ Taidλ λSuusi itλtλdai:

—Pocaiti Diiusi ñiooquidλrλ: “Giñcaλcavurai Isire-liλrλ oidacami λcλliodamiava λrgλrDiiusiga dai mosλca λmadugava Diiusi. ³⁰ Oigλadañi λcλliodami gλDiiusi vλλsi gλibλdacλλ, dai vλλsi gλtλgitoidacλλ, dai vλλsi gλguvucadacλλ”. Goovai λrλgai ismaacλλ vaamioma glaagai isivuaadagi. ³¹ Dai gotordadλ baitoma pocaidaga λλρλ. “Oigλadañi glaaduñi poduucai pλsduucai gloigλ-dai aapi λgi”. Goovai vλgoocai λgai dai vaamioma glaagai isλλgiadagi —astλtλdai λSuusi.

³² Taidλ λmamaatλtuldiadami sλλlicami itλtλdai:

—Gia cλλga aagai aapi mamaatλtuldiadami. Vaavuava ismaacλλ aagai aapi, sai mosλca λmaduga Diiusi sai maitiipu λmai mosλca λmoco. ³³ Dai sai glaagai tλ-soigλadagi Diiusi vλλsi gλribλdacλλ, dai vλλsi gλrtλgi-toidacλλ, dai vλλsi gλrguvucadacλλ, dai tλsai oigλ-daiña gλraaduñi poduucai tλsduucai gλroigλdai aatλmλ λgi. Vλλsi gomaasi vaamioma namλga isλvustaqui dai aa naana maasi ismaacλλ coodaiña oodami dai mλmλidiña Diiusi vλλtarλ siaa duutudaitai Diiusi —astλtλdai λma-maatλtuldiadami sλλlicami.

³⁴ Dai aidλsi caλ λSuusi iscλλga aa noragi λmamaatλtul-diadami sλλlicami itλtλdai:

—Baitoma maatl caλcan caiti aapi isducatai gatlaanλi Diiusi —astλtλdai λSuusi.

Tai tomali λmaadutai camaitλrλλli istλcacagi vaamioma.

³⁵ ΛSuusi mamaatΛtulditadai λoodami λgλλ quiuu-paigadλrλ λjudidíu, daidλ itλtλdai:

—¿Tuisidλ pōcaiti mamaatΛtuldiadami sλλlicami, saidλ ΛCristo λrDavi cajiudadλ? ³⁶ Vai λgai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibladλ daidλ icaiti: “ΛCristo λrgiñDiuusiga”, ascaiti.

Diuusi potλtλdai ΛCristo:

“Γλmaaquimu aanλ λmo sλλlicami ismaacλdλ vaamioma namλga.

Dai ugitudamu aanλ vλλsi ismaacλdλ gλvuidλrλ vλλtλcagi”, astλtλdai Diuusi.

Ascaiti Davicarλ aagaitai ΛCristo.

³⁷ ¿Ducatai istutuidi ΛCristo siλrDavi cajiudadλcagi vai λλgi λDavi giñDiuusiga aagadagi? —astλtλdai ΛSuusi.

Daidλ λoodami sλλlicλdλ muiducatadai dai baigλnλliaragacλdλ caλcatadai istumaasi aagai ΛSuusi.

³⁸ Daidλ itλtλdai ΛSuusi λoodami aidλsi mamaatΛtulditadai:

—Maitavλr λpan duucaí ivuaada aapimλ gomamaatΛtuldiadami sλλlicamicλdλ, ismaacλdλ oojoidi iscλcλλgaducami gλnaadadagi yuucusi, dai oojoidi mλscucuanadagi gλnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana. ³⁹ Dai goovai gaagaiña cλcλλgaducλdioma daraicarui λjudidíu quiquiu-upaigadλrλ, dai siaaco gacuaada goovai cλcλλgaducλdioma daraicarui oojoidi isdadarλdagi. ⁴⁰ Dai λsidiña goovai viriūdu baabaquidλvio dai tλvλpi gamamaadaiña sai maimaatλcana oodami issoimaasi ivueeyi λgai. Goovai tuduidλ λgai dai vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astλtλdai Suusi λoodami.

⁴¹ Amo imidagai agla quiuupaigadlra ljudidíu daacatadai lSuusi vuidlra lcajojoñi siaaco gatuaadana tumiñsi Diuusi aa duiñdadl vlltarl. Daacatai nldi lgai vaidl aglnviipidacldl muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñilra. ⁴² Tai ami aayi lrlra lmo viuudu soitigami dai lmo cajoñilra tuaa goo sintavo. ⁴³ Tai amaasi lSuusi val gamamaatardamiga daidl itatlđai:

—Salllclđl anglnaagidi sai idi viuudu soitigami síoma mui motuaa tumiñsi sívllscatai gogaa ismaacldl muumuji motueeyi tumiñsi. ⁴⁴ Vllscatai goovai motueeyi ismaacldl cababaivitolcl, dlmos goooqui soitigamicatai motuaa vllsi ismaacldl viaacatadai istucldl oidacagi —astatlđai lSuusi.

13

¹ Dai aidlsi vuusai lSuusi agla quiuupaigadlaiñdlra ljudidíu tai lmaadutai lmamaatardamigadl itatlđai:

—Mamaatlđadiadami, dañi vll sigiamaasi goojodai ismaacldl lclđl duñisi gogla quiuupai dai goglgla baabaqui —astatlđai.

² Damos lSuusi itatlđai:

—Canldi aapiml idi glglra baabaqui tami. Maiviimu tomali lmo odai daama lmai. Vllsi siaa glduñimu goovai —astatlđai lSuusi.

³ Amaasi iji lgai Oliivosi giidiamu, lgai lrvuidlra agla quiuupaigadl ljudidíu. Dai aidlsi ami daiva lSuusi, taidl lPiiduru, lmadu lJacovo, lmadu lVuana, lmadu lAandlraasi, lcovai itatlđai lgai lSuusi:

⁴ —Aatlm lrlldi plsglraagidagi aapi sívllscadl lrl-duñia agai gomaasi. ¿Ducatai maatlcamu aatlm isvllsi gomaasi casí lrlđuñia agadagi? —astatlđai.

⁵ Taidl ʌSuusi aa noragi daidl itatʌdai:

—Gʌnnuucadacavurai, vai tomali ʌmaadutai maitʌn-vupuiirumadaifia. ⁶ Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “ʌanʌ anʌrʌCristo”, dai muidutai vupuiirumadamu ʌgai.

⁷ Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi aapimʌ cocodi muiyapʌrʌ maitavʌr duduaadicuda. Vʌʌsi gomaasi ʌʌagai isʌrʌduñiagi. Dʌmos gomaasi maiquiaa ʌrcuugadʌ. ⁸ ʌmo oodami cocoda agai aa oodami, dai ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoda agai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai muiyapʌrʌ gigivucudamu dʌvʌʌrai. Dai oidacamu biuugigai, dai siaa caitadamu cocoadami. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama ʌʌagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ Dʌmos aapimʌ ʌʌagai mʌsʌjʌʌgi ʌnnuucadacagi; ʌntʌʌgida magari baitʌguucacami, dai ʌngʌʌʌʌʌtʌdadamu aapimʌ quiqiuupiʌrʌ. Dai viaacamu aapimʌ isvan guguucadagi dudunucami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ. Poduucai istuidimu aapimʌ isgiñagadagi ʌgai vuitapi. ¹⁰ Dʌmos maiquiaa ʌʌcai cuugatʌrʌ tasʌrʌ ʌʌagai isaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami. ¹¹ Dai mʌsiʌʌscadʌ vaama ʌntuutusagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ, maitavʌr vuaama ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi, tomali maitʌʌagai mʌstʌʌgitodagi. Diuusi ʌnsaicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi ʌgitocagi aidʌrʌcʌ. Aapimʌ maiñiooquia agai mosʌʌgi Diuusi Iʌadʌ ʌnñiooquitudamu. ¹² Dai oodami gatʌʌgiada agai ʌʌgi ʌnsusuculi dai ʌnsisiʌʌgi mʌsai coodaiña. Dai dʌdʌdʌ gatʌʌgiada agai ʌʌgi ʌnmaamara. Dai maamaradʌ vui vʌʌʌcamu ʌndʌʌdʌ dai asta gatʌaanʌdamu coodaragai. ¹³ Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami ʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos sioora

moλλ cλλga giñvaavoitudadagi siłłsi ucami oidacagi oidigi daama łgai cλλgacłrł vuvauquimu.

¹⁴ łDiuusi ñiooquituldiadamigadł Daniel ooja sai divia agai łmoco ismaacłdł sλλlicłdł soimaasi iduñia agai łmo istumaasi łmapłcłrł siaaco maiviaa łgai oigaragai isvapacłdagi (sioorł ñlidagi idi oojai glaagai ismaatł cłcłcagi). Siłłscadł ñlijada oodami ispomaasi łpłvuiimi, amaasi łgai ismaacłdł tami Judeełrł daraajagi glaagai isvoopiagi gigiidamu. ¹⁵ Dai amaasi sioorł vaaqui daama daacagi aidł tasłrł aliłsi glaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gıvustuidaga tuucavidłrł. ¹⁶ Dai sioorł dłjiana ajioopadagi, maitłaaagai isłpamu iimiagi gıñquiyamu dai vuiyagi gınyuucusi. ¹⁷ Siłł soimaa taatamu łooqui ismaacłdł noonoacagi siłrł viaacagi aali sisilđami aidł tasłrł. ¹⁸ Aliłsi glaagai isdaanłdagi Diuusi vai maitłrtoomocana młsiłłscadł voopiagi. ¹⁹ Alił soimaa taata agai oodami casčdł. Vaamioma soimaasi głtaatamu amaasi sitomali łmo imidagai aidłsi abiaadłrł idui Diuusi oidigi, dai gooquiłrł tomali łmo imidagai maipomaasi głtaatama. ²⁰ Isbai tıvłpi łpłduñiagi gomaasi aidł gia vłsi coiyantada oodami đłmos Diuusi maidagitomu istıvłpi łpłduñi gomaasi łgai alił oigłdai ismaacłdł łcovai vuvaitu casčdł.

²¹ Amaasi isłmaadutai povıntłtłdagi: “Đañi tami daja łCristo”, młsiłrł povıntłtładagi: “Đañi młca daja”, maitavłr vaavoitudada. ²² Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai saidł łrłCristo dai pocaitiada agai saidł łrĐiuusi ñiñiooquituldiadamigadł, daidł ivuaada agai naana maasi głgłrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta łgai ismaacłdł Diuusi łłgi łcovai vuvaitu isistuidiagi. ²³ Đłmos aapimł avłr baigłnduca casčdł łłquiasđrł abiaadłrł głnaagidi aanł gomaasi.

²⁴ Dai amaasi siłłscadł cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai masaadai gıiiña agai.

²⁵ Dai sisiaavugai suuligia agai tıvaagiañdłrł, dai vłłsi istumaasi oidaga tıvaagiłrł gigivucudamu. ²⁶ Dai amaasi giñtłlgimu oodami aanł iñsimaacłdł viaa łmo słłlicami, iñsimłłcadłrł imłłdamu icomai saagida guvucadagaicłdł, dai Diuusi dadadaquigadł łłmadu. ²⁷ Dai ootosamu aanł giñtłtłaañıcaru sai łgai łmpaidana vłłsi łoodami ismaacłdł Diuusi łcovai vuvaitu vłłsi oidıgiaiñdłrł dai vłłsi tıvaagiaiñdłrł.

²⁸ Maatıvurai aapımł idi ñıooqui iñsimaacłdł głnaagidia iñagai aanł aagıtai łiıgosi: Siłłscadł momıacagi mamaaradł dai iıroidagi aagadł poduucai camaatłca iscamıaadimi taaco. ²⁹ Poduucai łrł młsiłłscadł nlıjadagi iscasi łrłıvuidagi gomaasi ismaacłdł caaagidi aanł camaatłca iscayoga ugıdagai oidigi. ³⁰ İñsimaacłdł głnaagidi aanł łrvaavoı sai gomaasi łrłduñıa agai maiquiaa ugıtıcai oodami sivi oidacami.

³¹ Tıvaagi dai dıvłłrłı ugıtimu, dłmos giññıooqui maiugıtimu.

³² Dłmos tomali łmaadıtai maimaatł siłłscadł tomali siuu duucu, tomali łDiuusi tłtłaañıcarudł tıvaagiłrł daraajıtai maimaatł, tomali aanł Diuusi maradłcıtai. Mosłłgi gırooga Diuusi łgai dai maatł.

³³ Cascłdł glaagai młsbaıgınducagi, dai gamamadadagi mııtavłmaatł siłłscadł ajıa agai łcaa duucu. ³⁴ Gomaasi łrłrıan ducami łmo cłlı siłłscadł imıagi sıbłcai młłcasi. Maiquiaa imłcai vıpiidıña łgai gırıııooñıga łłmadıtai aa duiñdagai, dai quıtaagiña vıpieeyı nuucadacami. ³⁵ Dai aanł łrłrı imıa iñagai dai maimaatł siuu duucu divıa iñagai cascłdł baıgavırgınduca maimaatłcıtai siuu duucu divıa iñagai aanł sıłmo imıdagai urunuco, sılırı łrıan tucarł, sılırı

cuujuicai tacucu, siɽɽ maasicai. ³⁶ Todian duucaɽ divimu aana dai cascada ɽlaagai maɽbaiganducagi. ³⁷ Istumaasi ɽnaagidi aana aapima ɽvɽɽscatai vɽɽtaɽ. Baigavaɽ ɽanduca —astɽɽdai ɽSuusi ɽmamaatɽdamiga.

14

¹ Dai gooca tasai viɽɽgacataɽai ɽopascua vɽɽtaɽ. ɽopascua ɽɽsɽiaa duudagai istuigaco ɽjudidíu tɽɽɽgitoiña aidɽsi Diuusi cɽɽɽcɽɽ vuvaitu Ejiipituaíñɽɽɽ. Vaidɽ ɽbaitɽɽuucamigaɽɽ ɽpapaali ɽɽmadu ɽmamaatɽtul-diadami sɽɽɽicami ɽaagaitadaɽi isducatai yaatagidacai bɽɽiagi ɽSuusi dai muaagi. ² Dɽmos icaititadaɽi ɽgai:

—Baiyoma asta siɽɽscadaɽ daivuñiagi ɽosiaa duudagai vai poduucai maitɽɽvui baacoagi ɽoodami —ascaiti.

³ Vaidɽ ɽSuusi Betaaniɽɽɽ daacataɽai Simuñi quidiɽɽɽ. ɽSimuñi ɽɽquioma viaacataɽai ɽcoocodagai ismaacɽɽɽ duvaldi ɽatuucuga dɽmos cadueeyi ɽgai. Dai aidɽsi mesa vuidɽɽɽ daacataɽai ɽSuusi, tai ami divia ɽmo ooqui dai bɽɽcaci ɽmo tucayu alavastrocɽɽɽ duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sɽɽɽicɽɽɽ namɽacami. Dai taapai ɽtucayu dai ɽSuusi moodɽɽɽ tɽi ɽasaiti sigian uuvaicɽɽɽ. ⁴ Tai ɽɽmoco ismaacɽɽɽ ami daraajatadaɽi aliɽ baacoi dai aipaco ɽnaatagidimi daidɽ icaiti:

—¿Istuisidɽ siaa doodai ɽoovai ɽoasaiti sigian uuvadami? ⁵ Cɽɽɽa ɽɽɽagaramudai ɽoovai vaamiomacɽɽɽ isvaica sientu piisu dai ɽcɽɽɽ soínamudai soitutuigami —ascaiti.

Dai sɽɽɽicɽɽɽ baacoi ɽooqui vui.

⁶ Dɽmos ɽSuusi itɽɽɽdai:

—Casiavaɽ maiñioocada aapima ɽooqui vui. ɽoovai ismaacɽɽɽ iñduñi ɽoovai ɽɽɽmo istumaasi cɽɽɽaducami.

⁷ Soitutuigami vΛascara viaacamu aapima gansaagida, daida istutuidi aapima iscala iduiñdagi masiΛscada ipaliadagi. Damos aana gia maisuu vΛascara giñnlijada agai aapima. ⁸ Idi ooquei giñduñi istumaasi istui. Tai goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma muquia iñagai aana cascada. ⁹ Ismaacada gnaagidi aana arvaavoi sai tomasiaacoga siaaco glaagadagi Diuusi ñiooquida vΛsi oidigi daama glagada agai lara istumaasi idui idi ooquei vΛrai poduucai tatlgitoda —astatadai ΛSuusi.

— — — — —
¹⁰ Tai amaasi ΛUudasi Iscaliote, amoco lbaivustaama dan gooca mamaatardamigada ΛSuusi, ii daida gaaataga agai lbaitaguucamigada lrapaali lΛmadu dai baiduñia agai ñiooquei dai tलगida agai lagai ΛSuusi. ¹¹ Dai aidsida cal lbaitaguucami imaasi alia baigalalli dai aagidi lagai ΛUudasi sai aa namlquida agai. Taida ΛUudasi glaagacai gaa isducatai gatलगidagi ΛSuusi masai muaana.

— — — — —
¹² Tai aayi ltucamidara tasara lsiaa duudagai istuigaco tatlgitoiña ljudidú aidsi Diuusi calgacara vuvaitu Eji-irituaiñdara dai istuigaco gcuaadana paana maicopodatudicami, dai glamumueeyiña lmo ali cañiiru dai aa gladaasdiña Diuusi. Taida ΛSuusi mamaataramigada itatadai ΛSuusi:

—Vaacoga ipalidi aapi tsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vΛtara —astatadai.

¹³ Taida ΛSuusi ootoi gooca glamamaatardamiga daida itatadai:

—limivurai malca glara quiiquiana, dai ami tलगimu aapima lmo cali vai vaigatica agai lmo aayi suudagi vΛrai oida. ¹⁴ Dai siaaco vaquiagi lagai vΛrai ami italda lquiΛcami: “Λmamaatatluldiadami icaiti saaco calca

Λtucavi siaaco gaugia agai Λgai idi siaa duudagΛrΛ cuaadagai Λmadu aatΛmΛ avΛr tΛlda”. ¹⁵ SiΛgai gΛntΛΛgidamu Λmo tuucavi gΛducami gocua daama vaquiΛrΛ tΛcavi-acoga, cabaiduñisicami, vΛrai ami baiduuñi Λcuaadagai —astΛtΛdai ΛSuusi.

¹⁶ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ iji dai aayi ΛgΛgΛrΛ qui-iquiΛrΛ, dai vΛlsi tΛΛ isducatai aagidi ΛSuusi. Dai baidui Λcuaadagai Λsiaa duudagai vΛΛtarΛ.

¹⁷ Dai aidΛsi cadidia ami divia ΛSuusi Λmadu gΛma-maatΛrdamiga. ¹⁸ Dai aidΛsi mesa vuidΛrΛ daraajatai gacueeyi Λgai, taidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:

—SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai Λmaadutai aapimΛ ismaacΛdΛ giñΛΛmadu gacueeyi giñtΛΛgida agai dudunucami siΛgai giñmuaamu —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

¹⁹ TaidΛ ΛmamaatΛrdamigadΛ aliΛ soigΛnΛlli, dai vΛΛscatai tΛcacaimi daidΛ itΛtΛdaimi:

—¿AanΛnsi ΛrΛ? —astΛi Λmoco.

Tai Λmai potΛi ΛrΛ:

—¿AanΛnsio? —astΛi ΛgΛmai.

²⁰ TaidΛ ΛSuusi aa noragi daidΛ itΛtΛdai:

—Λmaadutai aapimΛ baiivustaama dan goocaiñdΛrΛva. Goovai ismaacΛdΛ giñsoiña cueeyi Λgai vaa asocoliΛrΛ. ²¹ AanΛ iñsmaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidΛrΛ dΛmos siΛsoimaa taatamu gocΛlli ismaacΛdΛ giñtΛΛgida agai sioomΛ ΛrcΛgaicamudai gocΛlli vΛΛtarΛ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —astΛtΛdai ΛSuusi.

²² Dai aidΛsi gacuaadatadai Λgai, taidΛ ΛSuusi bΛi Λpaana dai gamamagi dai saasacai maa gΛmamaatΛrdamiga daidΛ itΛtΛdai:

—Ugavurai idi paana. Idi Λrgiñtuucuga —astΛtΛdai.

²³ Dai bli lprl lmo viaacami uuvasi varagadl dai gamamadacai maa lprl tai vllscatai ii lvaasuaiñdlrl.
²⁴ Daidl lSuusi itatlđai:

—Idi lrgiñllra ismaacldl aastia agai muucucal aanal sipoduucal gloigaldamu soimaascamigadl tomasioora sioora vaavoitudagi. Dai gomaasicldl canamllaca agai Diuusi ñiooquidl gooquirdadl. ²⁵ Slllicldl anglnaagidi, ansai camaiyllda iñagai uuvasi varagadl asta iñsilascadl iiyagi utudui mllaca siaaco gatlaanli Diuusi —astatlđai lSuusi glmamaatlrdamiga.

—————
²⁶ Dai canllcal lmo nldagai iji Oliivosi giidiamu.
²⁷ Taidl lSuusi itatlđai:

—Vllscatai aapiml lłgi giñviaa agai sivi tucarl. Pocaity Diuusi ñiooquidlrl: “Glmuatudamu pasturu sicañiirugadl aipaco iimimu”. ²⁸ Dłmos silascadl lramu duaaca aanal lrlga aimu aanal Galileeana isaapiml —astatlđai lSuusi.

²⁹ Tai amaasi lPiiduru itatlđai:
 —Tomasi vllscatai gldagito aanlan gia maitldagi-toagi —astatlđai.

³⁰ Dłmos lSuusi itatlđai:
 —Slllicldl anglnaagidi sai sivi tucarl maiquiaa goocuaja cuujuical tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai psgñmaatl —astatlđai lSuusi.

³¹ Dłmos lPiiduru vaamioma guvucamicldl ñioo daidl icaiti:

—Tomañsi aapi glłmadu muu maitanlstuagi iñsiglmaatl —astatlđai.

Tai vllscatai potli lprl.

—————
³² Dai amaasi aayi lłgai lmarlclrl siaaco Getasemani tllgidu, taidl lSuusi itatlđai glmamaatlrdamiga:

—Tami avlar daraiva naida aanl mllca gamamaadagi —astlatdai.

³³ Dai vaidacai lPiiduru, lMmadu lJacovo, lMmadu lVuaana, dai duaadicudan tadatuimi dai soiglalidi.

³⁴ Daidl itlatdai lgai glmamaatardamiga:

—Sallicald lsoiglalidi giñibadaga muquiadan tada. Tanasi avlar vii aapiml, dmos maitavlar coocosi —astlatdai.

³⁵ Dai baitlquioma ii, dai cupuliaco voi dlvllrapi daanli Diuusi sai isbaigacamudai iducal maisoimaa taatamudai lgai istumaasi casi lrlduña agaitadai aidl.

³⁶ Daidl aduucal gamamadai lSuusi:

—Giñooga, aapi vllsialcatal istutuidi isiduñiagi maitidagito issoimaa taata aanl dmos vai maitlrladuna iducatal aanl lrladagi moslca isducatal aapi lrlalidi —astlatdai lSuusi glooga.

³⁷ Dai amaasi ii lgai siaaco daraajatadai lmamaatardamigadl vai coocoslcatadai, daidl itlatdai lgai lPiiduru:

—Simuñi, ¿coosopasi? ¿Maitaplsistui isnlaadagi tomas lmo ora? ³⁸ Maitavlar coocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi glanduiñtuldana lDiaavora. Aapiml iduñia alidi istumaasi Diuusi lrlalidi dai vllsclrl maitistui isnlaadagi dai midaanli aapiml Diuusi sai glnsoiñana —astlatdai lSuusi.

³⁹ Dai imlcal gamamagi lSuusi lpramu lgai vaa ñiooquicald. ⁴⁰ Dai lpramu ii siaaco daraajatadai lmamaatardamigadl vai lpramu coocoslcatadai, alil coocosimucata dai lgai mossusuliglai vupuidl. Dai maimaatlcatadai lgai isducatal aa noragidagi lSuusi.

⁴¹ Dai lpramu gamamada agai lSuusi daidl itlatdai glmamaatardamiga:

—Siviavlar gia coocosi daidla ganiiblasta. Casia cllagadu, casi ataayi mlsiuu duucu giñtllagida agai aanl ismaacldla viaa lmo slllicami giñtllagida magari soimaasi ivuaadami. ⁴² Vaapaigivurai, timlda. Casia bodlra imli ismaacldla giñtllagida agai —astlatldai lSuusi.

⁴³ Dai quiaa ñioocaitadai lSuusi tai ami divia lUudasi. Lgai lrlmoco lbavivustaama dan gooca mamaatlrdami-gadla lSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai uusi. Lgai lrojootosadlcatadai lrapaali baitlguucacamigadla llmadu lmamaatluldiadami slllicami, ljudidíu sonlrguucacamigadla llmadu. ⁴⁴ Daidla lUudasi ismaacldla gatllagida agaitadai lSuusi caaagiditadai lgai loodami:

—Ismaacldla usuriga aanl lgiava lgai vlarai bli dai cllaga vulicami blcai —astlatldai.

⁴⁵ Dai mosaayi siaaco daacatadai lSuusi daidla itlatldai:

—Mamaatluldiadami, mamaatluldiadami —astlatldai.

Dai usupi. ⁴⁶ Mltai otoma bli dai vulicami blldcai.

⁴⁷ Dlmos lmaadutai ismaacldla ami daraajatadai vusaitu gacusiru dai iquitl lmo naacadla lbaitlcslaacamigadla papaali piooñigadla. ⁴⁸ Taidla lSuusi itlatldai loodami:

—¿Tuimlsi dada aapiml dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimlsi giñblquia agai, ducami siaanl lrlmo llsivogamicagi? ⁴⁹ Vlls tasai glansaagida daacana aanl lglal quiupagadlra ljudidíu dai glnmamaatluldiña Diuusi ñiooquidla, mltai tomali lmo imidagai maitimbli. Dlmos poduucal idui aapiml vaidla lrllduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquidlra —astlatldai lSuusi.

⁵⁰ Tai vllscatai lmamaatlrdamigadla voopoi dai lligi viaa lSuusi.

51 Δλμος λμο γλλι αριαoiditadai λSuusi dai maitlaadacatadai yuucusi mosλmo icuusi tλigigi mλtai blι λgai λicusλλaiñdλrλ. 52 Tai λgai anaasi viaa γlicuusi dai mosmλλ.

53 Mλtai blidacai λSuusi λbaitλcλαacamigadλ λpapaali, taidλ γλλmpagi vλλsi λpapaali tλtλaanλdamigadλ λλmadu λsonλrguucacamigadλ λjudidíu λλmadu λmaatλtuldíadami sλλlicami. 54 Vaidλ λPiiduru mosmλλ-casdλrλ oiditadai λγλλ baitλcλαacamigadλ papaali tuisiquigadλrλ ucami. Anaasi tuisicana vii λgai λλmadu sandaaru γλucada taí.

55 Vaidλ λtλtλaanλdamigadλ papaali λλmadu vλλs λsonλrguucacamigadλ λjudidíu λλmadu dudunucami gatλcacaitadai astuma soimaasi idui λSuusi daida gatλaañia agai muaragai. Δλμος maitλλ λgai istumaasi soimaascami vui λSuusi. 56 Vai muidutai mosyaatagλi λSuusi, dai maiλmadugan duucai aagai. 57 Vai aa mosyaatagλi daidi caiti:

58 —Aatλmλ caλ vaidi icaiti goovai: “Aanλan daitudagi gogλλ quiuupagadλ λjudidíu ismaacλdλ idui oodami dai vaica tasaicλdλ λpamu iduñimu aanλ λmai quiuupai dai λgai maitλrloodami duñidλca agai”, pocaiti goovai —ascaiti λoodami.

59 Δλμος vλλscλrλ maiλmaduga maasi ñioocai λoodami.

60 Tai amaasi λγλλ baitλcλαacamigadλ λpapaali cλquiva vλλscatai saagida daidλ itλtλdai λgai λSuusi:

—¿Tumaasi goovai ismaacλdλ aagai goovai γλvui? ¿Maitapλs gaaa noragida agai? —astλtλdai.

⁶¹ Damos aSuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taidl abaitacslaacamigadl papaali apamu tlcacai daidl itlatdai:

—¿Aapirasi aracristo Diuusi maradl? Diuusi gia siaa duutadai aatmla —astlatdai.

⁶² Taidl aSuusi itlatdai:

—Ajla Diuusi maradlana. Dai aapiml giñtllgimu aanl silascadl Diuusi ismaacldl slllicldl viaa guvucadagai giñmaaquiagi amo slllicami dai giñtllgimu aapiml silascadl tvaagiaiñdlrl imlda aanl iicomai saagida —astlatdai aSuusi.

⁶³ Taidl abaitacslaacamigadl papaali saasarai glyuucusi baamucal calcatal istumaasi aagai aSuusi daidl itli:

—¿Tuisidl gaagaiña aatmla vaamioma nlijadami?

⁶⁴ Aapiml cacal isducatal caiti goovai sai apn tuiga Diuusi. ¿Matumaasi tlatgitoi? —astlatdai.

Vai vllscatal aagidi sai gatlaanlana muaraga.

⁶⁵ Vai lmmoco sisividimi, dai iñapai vuivasadl dai glvai daidl itlatdai:

—Maatlñi toora glglgl —astlatdai.

Vaidl asandaaru vuivasana glvai.

⁶⁶ Vaidl aPiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia amo cusñirugadl abaitacslaacamigadl papaali.

⁶⁷ Dai nlditai istaicovai daja aPiiduru cllga gatlgito nlnlidi daidl itlatdai:

—Aapirar larl lmmadu aimlraiña aSuusi Nasareetlrl oidacldl —astlatdai.

⁶⁸ Damos aPiiduru asto daidl itlatdai:

—Maitan maatl aanl lagi, tomali maimaatl aanl psl-tumaasi agai aapi —astlatdai.

Dai ii aPiiduru abiaadlrl dai quitaagaiña clquiva. Tai cuujui amo tacu clliadl. ⁶⁹ Taidl acusñiru larlrl vui

ռնըաաճա ՎՔիւրսս դաւճա իտճտճաւ ճգաւ իսմաճճճա ճմա ճարաճատճաւ:

—Գօօճաճճ ասւճճճ ճօմաճսաճաճաճճ —ասճտճճաւ:

⁷⁰Ըճմօս ՎՔիւրսս ճտօ. Կա ճօճաճճճճ ճգաւ իսմաճճճա ճմա ճարաճատճաւ ճրաճմա իտճտճաւ ճգաւ ՎՔիւրսս:

—Տճճաճճճ ճրճրճսճճ ճարաճ ճօՏսսս. Գալիլէճճ ճաճաճաճա ճարաճ ճճրճ ճաճ, ճաճ ճրճ մաճսա ճիօօճաճ ճարաճ ճօՏսսս ճաճսճճճ —ասճտճճաւ:

⁷¹Վաճճ ՎՔիւրսս ճաճնաճսա ճիօօճսսաճմա ճաճճ ճճաճաճ:

—Մաճտճ Ըսսսս ճաճ ճաճն ճաճմաճտճ ճօՏճճաճ իսմաճճճա ճգաւ ճարաճմա —ասճտճճաւ:

⁷²Կա ճրճրճ ճսսճսա ճաճ ճճաճաճ, ճաճճ ՎՔիւրսս ճճճաճ իտճտճճաւ ճՏսսս ճաճ մաճաճաճ ճսսճաճաճ ճաճաճ ճօօճաճա ճգաւ ճաճօճօ իճաճաճ ճգաճաճաճ ճաճ մաճմաճտճ ճՏսսս. Ըաճ ճճճաճ ճգաւ ճօմաճսա ճաճ ճօճսա.

15

¹ Ըաճ մօճճաճսաճաճ ճճնճճրճաճ ճճտճճաճնճճմաճաճաճ ճրճաճաճաճ, ճճմաճսս ճճօճնճրճսսճճճաճաճաճաճ ճճսսճաճաճաճ ճճմաճսս ճճմաճաճաճտճտճաճաճաճաճաճ ճճճճաճաճաճ, ճճմաճսս ճճճճճաճաճ ճճտճճաճնճճմաճաճ. Ըաճ ճսճաճաճաճ ճճճճաճ ճճՏսսս ճաճ ճճճճաճ ճՔիւրսսաճօ. ² Կաճճ ճՔիւրսսաճօ ճճճաճաճ ճաճճ ճճտճճաճաճ:

—Ճճճարաճրճսաճ ճրրճաճճաճ ճճսսճաճաճաճ? —ասճտճճաւ:

Կաճճ ճՏսսս իտճտճճաւ:

—Ճճճ, ճօճսսճսսաճաճ ճրճսսճաճաճ ճգաւ —ասճտճճաւ:

³ Վաճճ ճճտճճաճնճճմաճաճաճ ճրճաճաճաճ ճաճնաճ մաճսաճճճաճ ճճրաճրճ ճսսրճաճաճ. ⁴ Վաճճ ճՔիւրսսաճօ ճրճաճմա իտճտճճաւ ճՏսսս:

—ՃճճՄաճտրճճ ճաճ ճօրճաճաճ ճգաւ ճօմաճ ճմօ ճիօօճսսաճ? Ըաճնաճ ճճճ ճաճնաճ մաճսաճճճաճ ճճրաճրճ ճճնսսրճաճ ճօօճաճ —ասճտճճաւ:

⁵ Ըճմօս ճՏսսս մաճաճ ճօրճաճ ճօմաճ ճմօ ճիօօճսսաճ. Ըաճճճ ճՔիւրսսաճօ մաճտճճճաճաճաճ իտճսմաճսաճ ճճճաճօճաճ.

6 Vaidl ΔPilaato dadagitoiña lmo maisapicami aidl siaa duudagrl lgi roduucal glviidacatadai lgai isdadagitoldiadagi loodami lgi ismaacldl iprliadagi lgai.

7 Vai ami maisacariarl cuupicatadai lmo clli Baraavási tllgiducami lmadu aa ismaacldl coitadai oodami lmo cocodiarl. 8 Tai ami dada loodami dai aagidimi ΔPilaato saidl iduuna roduucal isduucal ivuaadana lgai vllsi uumigi. 9 Taidl ΔPilaato aa noragi daidl itltdai:

—¿Iplidimasi isgandagitolda aanl glraíga? —astltdai.

10 ΔPilaato maatlcatadai isatltaanldamigadl lrapaali vui baacoicatadai lSuusi. Lgai clldaitadai lSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascldl gatllgi lSuusi.

11 Damos atltaanldamigadl lrapaali avlnaqui loodami sai baiyoma gataanlana lBaraavási. 12 Taidl ΔPilaato tlacacal daidi tltldai:

—¿Dai tumaasi iprlidi aariml isiduñia aanl goocldl ismaacldl ljudidú raígadl aagai aariml? —astltdai ΔPilaato.

13 Tai lgai ijiña daidl itltdai:

—Siisañi curusiaba —astltdai.

14 Taidl ΔPilaato itltdai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astltdai.

Tai lgai lramu ijiña daidl itltdai:

—Siisañi curusiaba —astltdai.

15 Vaidl ΔPilaato maitipliditadai isvui baacoagi loodami cascldl dagitoli Baraavási, dai gatljai mlasai glcarsana lSuusi dai gooquiarl gatljai curusiaba siisaragai.

16 Taidl lsandaaru vaidacal lSuusi tuisicamu dai ami lmpagi vllsi lsandaaru. 17 Dai aadi yuucusi moraducami daidl iduñi lmo cooronai uuparaicldl dai cllsi

sai ʎpa maascana ʎmo raí dai poduucai parunai. ¹⁸ Dai vʎʎscatai iĩñacai daidʎ icaiti:

—Tan cʎʎca ʎraígadʎ ʎjudidíu —ascaiti.

¹⁹ Dai ʎmo ali uusicʎdʎ moodʎʎ ɣʎvai. Dai sisividi, dai ɣʎntootonacʎdʎ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi.

²⁰ Vʎʎsi poduucai parunai ʎgai dai gooquiʎʎ uupasi ʎyuucusi moraduacʎdʎ dai ʎʎgi yuucusidʎ aadi. Dai gooquiʎʎ vusaitu abiaadʎʎ dai curusiaba siisa agai.

²¹ Vai ʎmo cʎʎli Sireñiʎʎ oidacami Simuñi tʎʎgiducami ʎgai ʎroogadʎ Lejandro ʎʎmadu Rufo. Dai oidi-gaiñdʎʎ imʎitadai ʎgai dai amui daivusai ʎʎtai goguama cusuvi ʎcurusi ismaacʎdʎ cusuvaticatadai ʎSuusi.

²² ʎʎtai bʎʎcai ʎSuusi ʎmarʎcʎʎ siaaco Gólgota aagaiña saidʎ itʎiya ʎlidi oodami moodʎ. ²³ Dai oida agaitadai ʎgai uuvasi varagadʎ ʎcocami vʎʎnacami mi-ira taidʎ ʎSuusi maitipʎli isiiyagi. ²⁴ ʎʎtai curusiaba siisa. Vaidʎ ʎsandaaru ʎʎʎʎitudai volao dai ʎlida agai sooriatai vuiya agai ʎSuusi yuucusidʎ dai astumaasi ajia agai ʎʎmadutai.

²⁵ Quiaa ʎrquiaamococatadai aidʎʎsi curusiaba siisa ʎSuusi. ²⁶ Daidʎ ʎoojai ʎʎsmaacʎdʎ ooja curusiaba dai agai ʎʎstuisidʎ gatʎjai muaaragai, icaiti ʎʎʎ: “Raígadʎ judidíu”. ²⁷ Dai abaana ʎSuusi ticurusiaba siisisa gooca ʎʎsivogami ʎʎʎ ʎmoco sʎʎlisa padʎʎ ʎmai curusiaba dai ʎɣʎmai oogisa padʎʎ ʎmai curusiaba. ²⁸ Poduucai ʎʎdui saidʎ ʎʎduuna ismaacʎdʎ aagai oojiʎʎ ismaacʎdʎ icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai ʎlidi ʎCristo”.

²⁹ Dai ismaacʎdʎ amui ʎɣavusci galnaasi ñiooqui suuligidi ʎSuusi dai gidai ɣʎʎmoomo parunaitai ʎSuusi daidʎ itʎʎdai:

—Epa aapi ʎʎsmaacʎdʎ pocaiti ʎʎsaidʎ istutuidi is-daitudagi ʎɣʎ quiuupagadʎ ʎjudidíu dai vaica tasaicʎdʎ

ivueeyi λpamu, ³⁰ cλλgacλrλ igλvuusaida aapi λgi dai tλvañi curusiaĩndλrλ —astλtdai.

³¹ Poduucai λrλ parunai λtλtλaanλdamigadλ paraali λmadu λmamaatλtuldiadami sλλlicami dai airaco gλ-naagidi daidλ icaiti:

—Cλλgacλrλ vuvaitu goovai aa dai goovai λgi gia maitistutuidi iscλλgacλrλ gλvuusaidagi. ³² Isnλijada aatλmλ goCristo raĩgadλ λjudidíu issivi tλvañiagi curusia-ĩndλrλ, aidλ gia vaavoitudan tada aatλmλ —ascaiti.

Dai asta λcλcλλli ismaacλdλ saigiacatadai soimaasi ñiooqui suuligidi λSuusi.

³³ Dai dan duucu vλsi oidigi tucapi vii coigλsλco tasai uucami. ³⁴ Dai aidλ uruno tadaco gλgλrλ iĩña λSuusi daidi caiti:

—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.

Sai λgai itλiya λlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿Tu-irλsidλ giñdagito?

³⁵ Dai λmoco ismaacλdλ ami daraajatadai cal isrocaiti λgai daidλ icaiti:

—Dañi, vapaidi goovai λDiuusi ñiooquituldiadamigadλ Eliasi —ascaiti.

³⁶ Tai λmaadutai mλλ dai bλi λmo visocli dai vadlitu uuvasi varagadλ λcocamicλdλ, dai λmo uusi tλvλducami cuugλrλ daí λvisocoli dai miaadλrλ dadasdi λSuusi sai visiusuna daidλ icaiti:

—Tλdagito sabai diviana Eliasi dai tλvaiñdana —ascaiti.

³⁷ Taidλ λSuusi gλgλrλ iĩña daida muu. ³⁸ Vaidλ λgλλ icuusi ismaacλdλ λgλλ quiuupagadλrλ λjudidíu sagiacatadai λpan λsi covoca λmo sueeyi dai λrana sλλli sarai tλcavidλrλ abiaadλrλ matana ucami. ³⁹ Daidλ λcapitán romanu ismaacλdλ vuidλrλ claacatadai λSuusi tλlgacai isducatai iĩña λgai dai isducatai muu icaiti:

—ΣΑΛΙCΛΔΛ qui λrDiuusi maradλcatadai γocλλι —ascaiti.

⁴⁰ Λλmoco ooqui mλcasδλrλ nλiditadai λλpλ. λgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María ismaacλδλ λrdλλδλ Jacovo λλmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja λλpλ Salomé. ⁴¹ Idi ooqui oidatucuiña λSuusi dai soicliña aidλsi Galileeana aimλraiña λgai. Dai muiducatadai aa ooqui ismaacλδλ oiditadai λSuusi Jerusaleenλrλ uucami.

⁴² Dai caurui dai aidλ baivuaadana λjudidíu vλλsiaλ-catai dai siaadico ibλstaragaicatai maitistuma vuaadana.

⁴³ Tai ami divia Osee Arimateeλrλ oidacami, dai λgai λrλmo γλλ tλaanλdamicatadai λλpλ. Dai λgai nλnλra-cataidai siλλscadλ gatλaanλda agai Diuusi. Dai maidu-aadicuitai vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tλvaiñda agai λSuusi tuucugadλ dai yaasa agai.

⁴⁴ Taidλ Pilaato maitλλ isducatai λgituagi maicλλga maatλcatai isbai camuu λgai. Dai vaí λcapitán dai tλ-caca agai sabai camuu. ⁴⁵ Vaidλ λcapitán aagidi sai camuu. Taidλ Pilaato maa oigaragai λOsee isyaasagi λSuusi.

⁴⁶ Taidλ Osee savli λmo icuusi namλlacami dai tλvañi λmuuquiadλ dai λicuusiλrλ biisa. Dai λmo aitλana siaaco cadλgarsicatadai ami tλλ. Dai taagiña daí λmo γλλ odai.

⁴⁷ Vaidλ María Madaliña λλmadu María Osee δλλδλ nλidi mλsiaaco tλλ λSuusi.

16

¹ Dai cadaivunucai libλstaragai tasλrλ, taidλ María Madaliña λλmadu María Jacovo δλλδλ λλmadu Salomé, λgai savli sigian uuvadami dai toida agai λmuuquiadλ.

² Dai tumiñoco λλqui iji λgai siaaco yaasapicatadai λSuusi.

Tasai vusaico aayi λgai. ³ Dai airaco gλnaagidimi λgai daidλ icaitimi:

—¿Sioora maigovai daasamu λgλλ odai sivaapaquimu aatλmλ? —ascaitimi.

⁴ Dai nλnλaavacai tλλ λgλλ odai vai camaianaasi daacatadai. ⁵ Tai λgai vaapa siaaco yaasapicatadai λSuusi, dai ami tλλ λmo Diuusi tλaañicarudλ. λgai λpa maasi λmo gλlli vai sλλlisa padλrλ daacatadai, dai mλtana ugurui yuucusidλ dai tootoaja. Taidλ λooqui alia duduaadimu.

⁶ Dλmos λDiuusi tλaañicarudλ itλtλdai:

—Maitavar duduaadicuda. Aarimλ gaagai λSuusi ismaacλdλ Nasareetλrλ oidacatadai, λgai mλsmaacλdλ curusiaba siisa. Dλmos λgai caduaaca maitatiipu tami. Nλidavurai movai mλsiaaco tλλ. ⁷ Iimivurai dai aagida λPiiduru λmadu λгаа mamaatλrdamigadλ λSuusi saidλ λSuusi λrλga ajiagai Galileerλ isaarimλ. Ami tλλgimu aarimλ poduucai isduucai gλnaagidi λgai —astλtλdai λDiuusi tλaañicarudλ.

⁸ Taidλ λooqui voopei abiaadλrλ duduaadimucai dai giigivuquimi. Dai maiaagidi λgai tomali λmaadutai alia duduaadimucai.

⁹ Aidλsi duaaca λSuusi λrλga gλmaasitu λgai María Madaliña vuitari ismaacλdλaiñdλrλ vuvaitu λgai cuvaracami Diaavora tλtλaañicarudλ. ¹⁰ Tai λgai ii dai aagidi λgai ismaacλdλ λmadu ajiooraiña λSuusi. λgai alia soigλnλlidadai dai suaanλitadai. ¹¹ Dai aidλsi caλ λgai isduaaca λSuusi, dai isnλidi λooqui λgai maivaavoitu.

¹² Dai gooquiλrλ λSuusi gλmaasitu λma duucai gooca gλoidatucudami vuitari. λgai oidigamu iimλitadai. ¹³ Tai λgai iji dai aagidi λгаа, dai tomali poduucai maivaavoitu λgai.

Diuusi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ
New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan,
Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Updates
eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2018 from source files dated 14 Jun 2018

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421